

JAARVERSLAG 2019

STICHTING CONSENT

Enschede, 8 juni 2020

BESTUURSVERSLAG 2019

1. Het schoolbestuur	7
1.1 Organisatie	7
1.2 Profiel	10
Missie & visie	10
Kernactiviteiten	10
Beleid toegankelijkheid & toelating	10
Strategisch Perspectief 2022 (belangrijkste speerpunten)	11
Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en onderzoek	12
1.3 Dialoog	12
2 Verantwoording beleid	14
2.1 Onderwijs & kwaliteit	14
Doelen en resultaten	16
Toekomstige Ontwikkelingen onderwijskundige zaken	17
Passend onderwijs	18
Internationalisering onderwijs	19
2.2 Personeel & professionalisering	20
Doelen en resultaten	20
Zaken in het afgelopen jaar met behoorlijke personele betekenis	21
Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. personeel	21
Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van personeel	21
Uitkeringen na ontslag	22
Aanpak werkdruk	22
Strategisch personeelsbeleid	23
2.3 Huisvesting & facilitair	25
Doelen en resultaten	25
Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van huisvesting	26
2.4 Duurzaamheid	26
2.5 Financieel beleid	27
Doelen en resultaten	27
Treasury	27
Allocatie middelen	27
Onderwijsachterstandenmiddelen	28
2.6 Risico's en risicobeheersing	29
Belangrijkste risico's	29

3	Verantwoording financiën.....	34
3.1	Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	34
	Leerlingen.....	34
	FTE.....	34
3.2	Staat van baten en lasten en balans	35
	Staat van baten en lasten.....	35
	Balans in meerjarig perspectief	37
3.3	Financiële positie	40
	Kengetallen	40
3.4	Gebeurtenissen na balansdatum: Coronacrisis	40

JAARREKENING 2019

1.	Balans per 31-12-2019.....	41
2.	Staat van baten en lasten 2019.....	41
3.	Kasstroomoverzicht 2019.....	42
4.	Toelichting behorende bij de jaarrekening 2019	42
5.	Balansspecificaties	45
6.	Specificaties Staat van Baten en Lasten	49
7.	Gebeurtenissen na balansdatum: Coronacrisis	50
8.	Voorstel bestemming Exploitatiesaldo.....	51
	Model G verantwoording subsidies OCW	52
	Model H Bezoldiging bestuurders en toezichthouders.....	54
	Model E Verbonden Partijen.....	55
9.	Overige gegevens	56
	9.1 Controleverklaring	56
	BIJLAGE A Verslag van de Raad van toezicht.....	57
	BIJLAGE B Inzet niet geormerkte subsidies.....	63

VOORWOORD

Voor u liggen de jaarstukken 2019 van Stichting Consent (hierna: Consent). Consent beheert alle openbare basisscholen in de gemeenten Enschede, Oldenzaal, Losser en Dinkelland. Dit zijn 32 veelkleurige scholen voor (speciaal) basisonderwijs.

De jaarstukken 2019 bestaan uit het bestuursverslag en de jaarrekening. Deze vormen samen de verantwoording van Consent over 2019.

Onderwijskwaliteit is onze primaire verantwoordelijkheid. Consent heeft dit jaar stappen gezet om de kwaliteit van het onderwijs op de scholen te versterken. Hierbij staan twee instrumenten centraal, namelijk het hanteren van het model 'regie op onderwijskwaliteit' van de PO-Raad en de uitbreiding van visitaties aan scholen. Bij het model 'regie op onderwijskwaliteit' ligt de focus op het zelf nemen van regie. Daarop wordt aangesloten bij de visitaties, waarbij nu jaarlijks de helft van de scholen bezocht wordt door een visitatiecommissie. Het is een breed gedragen gevoel dat we nu meer zicht hebben op kwaliteit van onderwijs en daar ook beter op kunnen sturen.

Onze collectieve ambitie luidt:

Onze collectieve ambitie

Consent wil nu en in de toekomst onderwijs bieden dat het verschil maakt. Het is onze missie om kinderen een stevige basis te bieden en te ondersteunen het vermogen te ontwikkelen om te kunnen functioneren in de toekomst. We richten ons op de cognitieve vaardigheden in samenhang met houding, motivatie en beeldvorming. Centraal staat dat wij kinderen willen leren leren, leren communiceren en leren hun eigen geluk te organiseren.

Onze merkbefORTE luidt:

'Geef ons je talent, je krijgt er een toekomst voor terug'.

Bij het realiseren van onze collectieve ambitie hebben wij in 2019 te maken gehad met uitdagingen op diverse vlakken:

- Leerlingaantallen
- Huisvesting
- Personeel
- Financiën

Leerlingaantallen

Demografische krimp is in ons werkgebied al langere tijd een belangrijk onderwerp. Concreet betekent dit dat op een groot deel van onze scholen het aantal leerlingen afneemt.

Huisvesting

Het merendeel van onze gebouwen is gebouwd in een periode dat financiële afwegingen door gemeenten belangrijker waren dan de kwaliteitseisen. De bouwbesluiteisen lagen in deze periode lager dan nu. Daardoor zijn deze gebouwen slecht geïsoleerd, niet of nauwelijks berekend op een goed binnenklimaat, hebben slechte voorzieningen (o.a. elektra) en zijn onpraktisch ingedeeld. In 2019 leidde dit op zomerse dagen tot klachten van ouders en medewerkers.

Met de gemeenten zijn we in overleg over de problemen van de huidige gebouwen. De gemeenten worden verplicht om een integraal huisvestingsplan (IHP) op te gaan stellen. In dit plan zal de lange

termijnvisie worden beschreven voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed (waaronder ook de schoolgebouwen).

Personeel

Het vinden van kwalitatief goed personeel is de komende jaren de grootste uitdaging. Daarbij blijft het ziekteverzuim een aandachtspunt (2019: 7,2%, 2018: 6,9%). Om het ziekteverzuim te laten dalen worden diverse instrumenten ingezet. Zo is in 2019 het project Vitaliteit gestart.

Financiën

Het jaar 2019 wordt afgesloten met een positief resultaat (EUR 0,2 miljoen) tegenover een begroot negatief resultaat (EUR 0,9 miljoen).

PO-Raad, vakbonden en kabinet hebben begin november 2019 het convenant Aanpak lerarentekort gesloten. Hiermee is extra geld beschikbaar gesteld voor het onderwijs: voor 2019 betekende dit voor Consent EUR 0,5 miljoen extra. Deze middelen zijn middels een éénmalige uitkering van EUR 875 per fte in februari 2020 aan onze medewerkers uitgekeerd.

De cao po liep officieel tot 1 maart 2019. Het heeft echter tot 11 januari 2020 geduurd voordat er een nieuwe cao lag. Hierdoor liepen de loonkosten in 2019 niet mee met de indexatie van de bekostiging. In de cao is afgesproken dat medewerkers de éénmalige uitkering van 33% in februari 2020 ontvangen.

Beide ontwikkelingen – het convenant en de cao – hebben gezorgd voor een belangrijk (positief) verschil in het resultaat 2019 (en zullen daarmee ook een belangrijk effect hebben op het resultaat 2020).

Om het effect zichtbaar te maken is het bedrag van EUR 1,3 miljoen eind 2019 opgenomen in de nieuw gevormde bestemmingsreserve ‘Convenant extra geld werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel’.

Samenvattend kan dit als volgt worden weergegeven:

	2019	2020
Resultaat begroot	- 0,9 miljoen	- 0,8 miljoen
Resultaat werkelijk 2019 / verwacht 2020	+ 0,2 miljoen	- 2,1 miljoen
Vershil	+ 1,1 miljoen	- 1,3 miljoen

Verklaring realisatie 2019 – begroting 2019	
Enmalige uitkering: Convenant EUR 875 p. fte	0,5 miljoen
Enmalige uitkering: CAO 33%	0,8 miljoen
Totaal eenmalige uitkering:	+ 1,3 miljoen
Opgenomen in bestemmingsreserve: Convenant extra geld werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel’.	
Reguliere verschillen Realisatie 2019-Begroting 2019 Toegelicht in hoofdstuk 3.2	- 0,2 miljoen
Totaal	+ 1,1 miljoen

Consent besteedde in 2019 een groter aandeel van de rijksbijdragen aan leraren dan gemiddeld in de sector. Dit wordt verklaard door de extra investeringen die Consent de afgelopen jaren heeft gedaan in personeel. Op basis van de meerjarenbegroting zal de formatie de komende jaren weer genormaliseerd worden. Hiermee werken we in 5 jaar toe naar een aanvaardbare financiële 0-begroting.

Ontoereikendheid bekostiging

Dat ieder bestuur in het primair onderwijs keuzes moet maken, is evident. Als Consent alle sectorale ambities zou willen realiseren, dan zou onze bekostiging circa EUR 4,2 miljoen (9%) hoger moeten zijn. De ontoereikendheid laat zich uitsplitsen naar:

- Personeel EUR 2,8 mio, met name (vak)leerkrachten
- Huisvesting EUR 1,2 mio, met name duurzaamheid, klimaatbeheersing en ICT
- Overige middelen EUR 0,2 mio, zoals (innovatieve) materialen

In 2019 heeft de minister een onderzoek laten uitvoeren naar de toereikendheid van de bekostiging door McKinsey & Company. De resultaten van het onderzoek worden in maart 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Tot slot

Onze medewerkers hebben zich ook dit jaar weer ingezet voor de kinderen en de organisatie Consent. Medewerkers, ouders en andere betrokkenen hebben samen veel tot stand gebracht. Het bestuur spreekt daarom waardering uit voor ieders inzet op onze scholen.

Enschede, 8 juni 2020

Marcel Poppink

Voorzitter College van Bestuur

Alfons Timmerhuis

Lid College van Bestuur

SAMENVATTING

De samenvatting/verkorte versie van het jaarverslag 2019 van Consent is opgenomen op een kleurrijk geïllustreerd A2-formaat met de titel:

“Consent jaarverslag 2019 In een notendop”.

Hierin zijn de belangrijkste ontwikkelingen 2019 binnen de scholen kernachtig op een rij gezet.

Dit document is te vinden op de website van Consent:

<https://www.consentscholen.nl/consent/jaarverslag/>

BESTUURSVERSLAG 2019

1. HET SCHOOLBESTUUR

Dit hoofdstuk bevat generieke informatie over het schoolbestuur.

1.1 ORGANISATIE

Contactgegevens

- Naam schoolbestuur: Stichting Consent
- Bestuursnummer: 41565
- Adres: M.H. Tromplaan 47
- Telefoonnummer: 053-4884444
- Email: Info@consentscholen.nl
- Website: www.consentscholen.nl

Contactpersoon

- Dhr. M.B. Poppink
- Voorzitter College van Bestuur
- 053-4884444

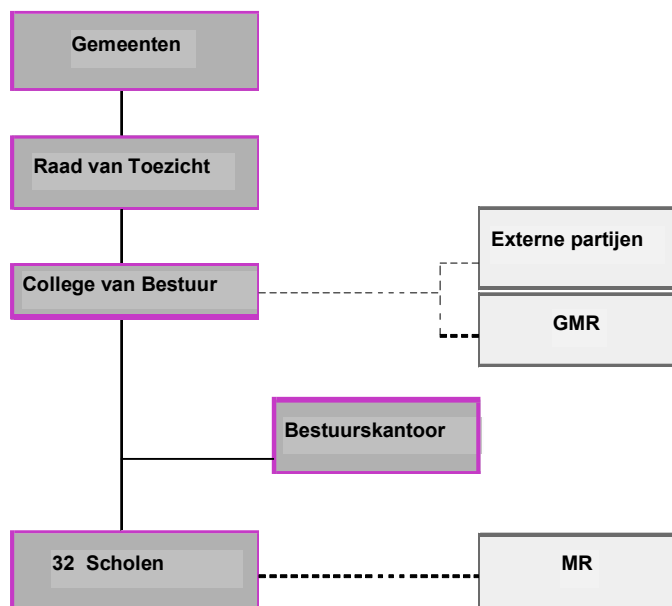
Overzicht scholen

<https://www.consentscholen.nl/de-scholen/>

Juridische structuur

De juridische structuur is een stichting.

Organisatiestructuur

Governance Code

In de [Code Goed Bestuur in het primair onderwijs](#) zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. Het bestuur van Consent hanteert deze code.

Het CvB stuurt op het zichtbaar maken van ethisch verantwoord besturen in alle lagen binnen de Stichting en Consent-scholen. Het CvB zet op een doelmatige en rechtmatige manier en vanuit een verantwoord financieel beleid de financiële middelen in en handelt binnen de kaders van wet- en regelgeving. Het CvB staat open voor feedback uit de Consent-scholen en GMR.

Artikel 24 lid 3 schrijft voor dat een lid van het intern toezichtorgaan geen lid kan zijn bij een andere organisatie in dezelfde of aanpalende onderwijssector in hetzelfde voedingsgebied. Binnen Consent werkt een lid van de Raad van Toezicht bij de Universiteit Twente; hij is tevens lid van de Raad van Commissarissen van woningstichting Domijn. Bij meerdere schoolgebouwen is sprake van een huurcontract met Domijn. Eveneens was een lid van de Raad van Toezicht tot 1 juli 2019 tevens lid van de Raad van Toezicht van Stichting Carmelcollege. Deze stichting heeft een aantal scholen in het voedingsgebied van de Consentscholen in Enschede, Dinkelland, Oldenzaal en Losser. De Raad van Toezicht heeft geconstateerd dat er geen problemen zijn ten aanzien van het onafhankelijk functioneren van de betreffende leden van de Raad van Toezicht. Voor onderwerpen die betrekking hebben op besluiten van de Universiteit Twente, Woningstichting Domijn en Stichting Carmel zijn werkafspraken gemaakt en worden buiten aanwezigheid van het betreffende lid besproken.

<https://www.consentscholen.nl/consent/beleidsdocumenten/>

Functiescheiding

De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Er zijn verschillende manieren om de functiescheiding uit te werken. Consent maakt gebruik van de Functionele Scheiding met een Raad van Toezicht-model, ofwel het two-tier model: onderbrenging van de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag. De functie van bestuur ligt bij het College van Bestuur (het Bestuur) en de functie van intern toezicht bij de Raad van Toezicht (intern toezichtsorgaan).

College van Bestuur

<u>Naam</u>	<u>Functie</u>
Dhr. M.B. Poppink MBA	Voorzitter College van Bestuur
Dhr. drs. A.H.B. Timmerhuis	Lid College van Bestuur

Nevenfuncties (betaald en onbetaald) College van Bestuur:

- Dhr. Poppink is lid van het Algemeen Bestuur van de PO-Raad.
- Dhr. Timmerhuis is voorzitter van de Raad van Toezicht van Sardes, Utrecht (onderzoeks- en adviesbureau op het gebied van onderwijs en opvoeding).

Aandachtsgebied en /of commissies:

Bij Consent is sprake van een collegiaal bestuur. Besluitvorming vindt plaats op basis van consensus. Consent dankt haar naam aan de sociocratische besluitvorming. Hiervoor is bij de oprichting van de stichting Consent gekozen met als doel het creëren van voldoende draagvlak voor besluiten op alle niveaus en het voorkomen dat de beste debatteerders of degenen die het hardste roepen de overhand krijgen. Er wordt gebruik gemaakt van de sociocratische kringorganisatiemethode (SKM). Besluiten

worden genomen op basis van consent en daarvan is sprake wanneer er bij geen enkele deelnemer aan de kring overwegende bezwaren meer zijn tegen het besluit.

Overeenstemming tussen de leden van het CvB is noodzakelijk. Er is sprake van gelijkwaardige beslissingsbevoegdheid. Het CvB heeft een collectieve verantwoordelijkheid voor de stichting en niet voor een specifiek gedeelte. Wel is sprake van een taakverdeling:

Taak	Gezamenlijk	Voorzitter (Marcel Poppink)	Lid (Alfons Timmerhuis)
Strategisch beleid (SP 2022)	√		
Onderwijskwaliteit	√		
Gesprekkencyclus directeuren en stafleden bestuursbureau	√		
Huisvesting		√	
HRM		√	
Financiën		√	
IKC ontwikkeling		√	
Eerste vertegenwoordiger Consent naar externe partijen		√	
Passend Onderwijs			√
ICT/ Privacy			√
Professionalisering (Academie)			√

Raad van Toezicht

Naam

Dhr. dr. H.T.M. Ritzen
 Mevr. drs. L. Bakker-Brusse
 Mevr. mr. drs. A.J. Koster
 Mevr. dr. J.I.A. Visscher-Voerman
 Dhr. drs. D.P.E. van Zijl RA

Functie

Voorzitter Raad van Toezicht
 Lid Raad van Toezicht
 Lid Raad van Toezicht
 Lid Raad van Toezicht
 Lid Raad van Toezicht

Nevenfuncties leden Raad van Toezicht

De heer H.T.M. Ritzen

Hoofdfunctie: Emeritus lector beroepsonderwijs en zelfstandig onderzoeker

Nevenfuncties: Lid klachtencommissie Examinering en Student van ROC van Twente. Lid kwaliteitscommissie Stichting 'Ieder mbo een practoraat'. Docent Master Leren en Innoveren Ontwerpend Onderzoeker Saxion Hogeschool Deventer. Partner R&I advies

Mevrouw L. Bakker-Brusse

Hoofdfunctie: Directeur Praktijk Centrum Proces Technologie

Nevenfunctie: Bestuurslid SIVE en bestuurslid Techwise Twente

Mevrouw A.J. Koster

Nevenfunctie: Voorzitter Klachtencommissie Ziekenhuisgroep Twente (ZGT)

Mevrouw J.I.A. Visscher-Voerman:

Hoofdfunctie: lector Innovatief en Effectief Onderwijs, Saxion Hogeschool

Nevenfunctie: Lid Raad van Toezicht Concordia en lid Raad van Toezicht Stichting Carmel (tot 1 juli 2019)

De heer D.P.E. van Zijl:

Hoofdfunctie: Tot 31 oktober directeur Finance ROC van Twente en vanaf 1 november 2019 directeur Finance bij Universiteit Twente.

Nevenfunctie: Lid Raad van Commissarissen van Woningstichting Domijn te Enschede.

Bijlage A

Verslag van de Raad van toezicht

(Gemeenschappelijke) medezeggenschap

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) van Consent bestaat uit twee leden per school van wie 1 afkomstig is uit de groep personeel en 1 uit de groep ouders en een medewerker van het bestuursbureau.

Ons beleid ten aanzien van de formele medezeggenschap is er op gericht om de GMR zo goed mogelijk te faciliteren en te informeren over zaken die haar aangaan, zodat zij haar wettelijke taken kan uitoefenen. Er geldt een faciliteitenregeling die onder meer voorziet in voldoende inhoudelijke en secretariële ondersteuning van de GMR en in een vergoeding voor ouders die bestuurlijke taken op zich nemen. GMR-leden hebben toegang tot de managementsite van Consent en gebruiken dat middel om intern met elkaar te communiceren. De GMR heeft een reglement, geschoeid op de leest van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS).

Voor een goede en slagvaardige werkwijze vindt er periodiek overleg plaats tussen het CvB en het dagelijks bestuur van de GMR, waarin de GMR wordt voorbereid en geïnformeerd over ontwikkelingen, (management)rapportages en beleidsvoornemens. Dit overleg wordt tevens gebruikt voor het samenstellen van de agenda van de GMR-vergadering.

https://www.consentscholen.nl/consent/gmr/agenda_en_verslagen/

1.2 PROFIEL

MISSIE & VISIE

Het is onze missie om: “kinderen te leren leren, leren communiceren en te leren hun eigen geluk te organiseren” (zie kader in het voorwoord).

KERNACTIVITEITEN

De kernactiviteit van Consent bestaat uit het aanbieden van openbaar (speciaal) basisonderwijs.

BELEID TOEGANKELIJKHEID & TOELATING

De openbare scholen die Consent in stand houdt, zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid naar godsdienst, levensbeschouwing, etnische of culturele achtergrond etc. Het onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging.

Het is onze ambitie om onze scholen brede ondersteuning te laten bieden aan alle kinderen die bij ons worden aangemeld. Elk kind heeft recht op goed onderwijs, bij voorkeur binnen het regulier onderwijs. Als kinderen extra ondersteuning nodig hebben proberen we dit binnen het regulier onderwijs te

organiseren. Dit is ook het uitgangspunt van de Wet passend onderwijs die sinds 2014 van kracht is. Om invulling te geven aan deze wet maken onze scholen deel uit van het samenwerkingsverband passend onderwijs PO 2302.

STRATEGISCH PERSPECTIEF 2022 (BELANGRIJKSTE SPEERPUNTEN)

Succesvol samenwerken met ouders

Op alle Consent-scholen is “Succesvol samenwerken met ouders” een vanzelfsprekend onderdeel van de cultuur en werkwijze. Dit is zichtbaar in o.a. de driehoeksgesprekken en communicatie tussen school, ouders/verzorgers en kind uitgaande van gelijkwaardigheid. In 2019 zijn hiervoor op diverse scholen trainingen op maat gegeven. Tijdens de eerste helft van 2020 volgen de overige scholen. Er is in 2019 een presentatie gegeven aan alle directeuren over: wat zegt onderzoek over het belang van ouderbetrokkenheid, wat inmiddels is omgedoopt tot “Succesvol samenwerken met ouders”.

In samenwerking met Marja Klaver (veranderkundige voor onderwijsprofessionals) wordt gewerkt aan het ontwerpen van een bronnenboek:

- Onderzoek: wat werkt.
- Succesverhalen uit onze scholen.
- Tools om de ontwikkeling en samenwerking te volgen en borgen.

10-14 ontwikkelingen

Het afgelopen jaar is op drie verschillende manieren samen met het Stedelijk Lyceum gewerkt aan de 10-14 ontwikkeling. Van een beroepenoriëntatie tot een concept 10-14. De samenwerking verloopt wisselend en daarom zijn we continu met elkaar in gesprek en in actie om te werken aan meer kansengelijkheid voor kinderen.

Een deel van deze activiteiten is gefinancierd via de subsidie voor gelijke kansen.

Duurzame effectieve onderwijsprogramma's

In november 2019 is de tweede editie van Kids4twente georganiseerd.

2018: 250 deelnemende leerlingen

2019: 800 leerlingen tijdens de kick-off weken

500 leerlingen op de finaledag

30 leerkrachten op professionaliseringsmiddag.

In de voorbereiding en uitvoering is samengewerkt met alle vier O's (Onderwijs, Onderzoek, Ondernemers en Overheden).

Er zijn stappen gezet naar een structurele broedplaats om scholen te ondersteunen om dergelijke programma's te integreren in hun curriculum. Ook wordt de samenwerking met andere besturen versterkt.

Najaarsconferentie 2019

Deze tweedaagse conferentie stond in het teken van regie op onderwijskwaliteit. Met behulp van het 'kompas voor onderwijs voor de toekomst' en een lezing van Luk Dewulf over de waarderende benadering voor leren en ontwikkelen zijn bestaande principes doorontwikkeld.

Inclusiever onderwijs (studiereis)

In september 2019 is er, net als in voorgaande jaren, een studiereis geweest naar Londen. Het doel van de reizen is om kennis te nemen van inclusief onderwijs in Londen en vervolgens binnen de eigen organisatie

stappen te zetten naar inclusiever onderwijs. Dit heeft ertoe geleid dat er gesprekken worden gevoerd met een aantal scholen om hun ondersteuningsprofiel uit te breiden. Er werden verschillende varianten verkend om kinderen met speciale onderwijsbehoeften maatwerk te kunnen bieden op de basisschool.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN ONDERWIJS EN ONDERZOEK

Consent werkt samen met verschillende partners (UT, SAXION, Techyourfuture, overheid, ondernemers, medewerkers, leerlingen en ouders) om onderzoek te doen naar de huidige onderwijspraktijken en toekomstige onderwijspraktijken. We gebruiken hun input om te bepalen wat onze strategische doelstellingen zijn voor de komende jaren.

Met het initiatief Hangar21 richten we ons op vaardigheden voor de toekomst in samenwerking met ondernemers uit o.a. de technologische sector. In deze binnen- en buitenschoolse broedplaats willen we ondernemers, overheid, onderzoek, medewerkers en ouders verbinden met elkaar in duurzame effectieve programma's. De effecten van deze programma's meten we door middel van onderzoek. De data uit dit onderzoek vertalen we in samenwerking met onderwijsprofessionals naar de dagelijks onderwijspraktijk.

Naast dit initiatief gaan we verschillende werkplaatsen en professionele leergemeenschappen inrichten om onze scholen en professionals te ondersteunen bij de vraagstukken van vandaag en morgen. Ook investeren we in team- en individuele scholing. We streven ook hier naar een verbinding met onze verschillende partners/stakeholders. We bieden bijvoorbeeld aankomend jaar een kennismakingsmodule aan vanuit de 'Master leren en innoveren' en organiseren de jaarlijkse Hackathon. Met deze investeringen willen we de scholen en onze medewerkers in staat stellen om met een steeds sneller veranderende omgeving om te gaan.

Link naar: Operationeel beleidsplan 2019-2023

https://www.consentecholen.nl/consent/onze_collectieve_ambitie/

1.3 DIALOOG

Belanghebbenden

Belanghebbende organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialoog
Leerlingen	Scholen hebben leerlingraden en tijdens een schoolbezoek of visitatie van het bestuur vindt er een gesprek plaats met de leerlingraad.
(potentiële) Ouders	Tijdens het schoolbezoek en/of de visitatie wordt gesproken met een aantal ouders. Ook ontmoet het bestuur ouders in de GMR en in voorkomende gevallen bij de school-MR. Bij klachten kan het bestuur gesprekspartner zijn van ouders met een klacht.
(potentiële) Medewerkers	Het bestuur treedt op verschillende momenten en als gevolg van verschillende onderwerpen in gesprek (formeel en informeel) met medewerkers: bijvoorbeeld tijdens onderwijsdagen, tijdens specifieke sessies over bijvoorbeeld de begroting en tijdens schoolbezoeken. Ook ontmoet het bestuur personeel in de GMR en in voorkomende gevallen in de school-MR.
Gemeente	Samenwerking in het kader van Huisvesting, IST, benoeming RvT leden, LEA, IKC-ontwikkeling, OAB/VVE, samenwerking met

	jeugdhulp/JGZ/veiligheid, Onderwijs Jeugdarrangementen (OJA) en Alles in een School.
Kinderopvang	Dialogoog in het kader van doorontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC)
Voortgezet onderwijs	Samenwerking t.b.v. doorgaande leerlijn en 10-14 onderwijs, onderwijsbrede onderwerpen in de gemeente Enschede (PO-VO overleg, afstemming m.b.t. de LEA), 'Sterk Techniek Onderwijs' VMBO.
Samenwerkingsverband	Samenwerking en dialoog in het kader van de uitvoering van de Wet Passend onderwijs.
Hulpverlening	Jeugdhulp, jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg: afstemming i.v.m. gezamenlijke aanpak van kinderen in probleemsituaties. Samenwerking tot Onderwijs Jeugdarrangementen (OJA).
Raad van Toezicht	Verantwoording afleggen, gesprekken in het kader van werknemer-werkgever relatie, klankborden, goedkeuring vragen voor in statuten bepaalde bestuursbesluiten.
PO Raad	Lid van PO Raad, lid van het algemeen bestuur Lid van de expertgroep 'School en omgeving', Lid expertgroep 'Goed Bestuur'
Collega bestuurders PO	Samenwerking binnen gemeenten Enschede, Oldenzaal, Dinkelland en Losser tussen schoolbesturen PO.
Collega partners onderwijs (VO, Beroepsopleiders, HBO en WO)	Kids4Twente, programma's 10-14 onderwijs, Sterk Techniek Onderwijs', TechYourFuture, deelname adviesraden Saxion en Windesheim, samenwerking in de regio voor het opleiden in de school en de regionale aanpak van het personeelstekort, POVO overleg, SETD Science Education en Talent Development
Ondernemers/ instellingen/ bedrijven	Vanuit Strategisch Perspectief is CvB in gesprek met ondernemers, overheid en onderwijs voor ontwikkeling van duurzame effectieve onderwijsprogramma's, bijvoorbeeld evenementen zoals Kids4Twente.

Klachtenbehandeling

Er zijn in 2019 geen klachten ontvangen van de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) van Onderwijsgeschillen.

Binnen elke school is er een contactpersoon of interne vertrouwenspersoon, die voor de eerste opvang zorgt en zo nodig verwijst naar de externe vertrouwenspersoon en/of het bestuursbureau van Consent. Consent is, conform artikel 14 Wet Primair Onderwijs aangesloten bij de LKC.

<https://www.consentscholen.nl/ouders/klachten>

2 VERANTWOORDING BELEID

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in vier paragrafen over de verschillende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken, en Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door de verantwoording over de gestelde doelen, de behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

2.1 ONDERWIJS & KWALITEIT

Voor onze aanpak voor kwaliteit van het onderwijs staat het model 'Regie op Onderwijskwaliteit' centraal. Dit model maakt gebruik van de vier pijlers; definiëren, zicht hebben, werken aan en verantwoording, uitgewerkt in onze bestuursportfolio. Deze aanpak wordt verregaand doorgevoerd bij alle beleidsterreinen, Schoolontwikkelgesprekken, SchoolPortfolio's en visitaties.

Figuur 1: Model regie op onderwijskwaliteit

Link: <https://www.poraad.nl/themas/onderwijskwaliteit/regie-op-onderwijskwaliteit>

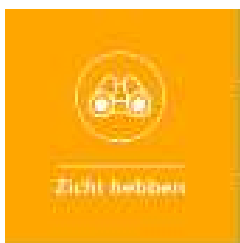

Definiëren : Wat willen wij?

Consent heeft in samenspraak met haar scholen een eigen definitie voor onderwijskwaliteit:

Leerlingen ontwikkelen zich voor maatschappelijk perspectief en carrière perspectief, passend bij hun talenten, interesses en potentieel. Leerlingen zijn in staat te verwoorden; 'wie ben ik, wat kan ik, wat wil ik en wat ga ik doen'.

Het is onze missie om kinderen zo een stevige basis te bieden en te ondersteunen het vermogen te ontwikkelen om te kunnen functioneren in de toekomst. We richten ons op de cognitieve vaardigheden in samenhang met houding, motivatie en beeldvorming. Centraal staat dat wij kinderen willen leren leren, leren communiceren en leren hun eigen geluk te organiseren.

Zicht hebben: Wat kunnen wij?

Consent voert actief beleid om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken en te monitoren. Er is daarvoor een kwaliteitsgroep samengesteld die op een preventieve wijze te werk gaat met als doel het voorkomen dat scholen beneden de Consent-kwaliteitsnormen presteren. Het leidende principe hierbij is: behaalt ieder kind onderwijsresultaten die passen bij zijn of haar leerpotentieel? Vanaf groep 6 worden de behaalde vaardigheidsscores bij de Cito-toetsen voor begrijpend lezen, rekenen, spelling en technisch lezen vergeleken met wat op basis van het leerpotentieel van leerlingen verwacht mag worden. Het streefdoel is dat alle leerlingen een vaardigheidsscore behalen die op of boven hun leerpotentieel ligt. Het bestuur en de kwaliteitsgroep kan de opbrengsten monitoren middels de Script-module. Vanuit diverse andere bronnen worden data verzameld om zicht te krijgen op het pedagogische klimaat op de school, de verwijzingspercentages speciaal (basis)onderwijs, doublurepercentages, de waardering van de inspectie, de waardering van de ouders, leerkrachten en leerlingen.

Werken aan: Wat gaan wij daarvoor doen?

Het bestuur stelt jaarlijks een operationeel beleidsplan op met de belangrijkste speerpunten. Vanuit de beschikbare data stellen scholen verbeter-/ontwikkelpunten vast in “one-page” plannen en/of jaarplan. De kwaliteitsgroep kan zowel op eigen initiatief als op verzoek van de scholen ondersteuning bieden. De scholen maken een portfolio waarin de school laat zien wie ze zijn, wat ze kunnen, wat ze willen en wat ze daarvoor gaan doen. Onder dit portfolio liggen verschillende documenten. Daarbij heeft Consent gekozen voor het uitvoeren van één visitatie in de twee jaar per school. Doelen van deze visitaties zijn; de systematische kwaliteitszorg van de school versterken en het lerend vermogen van elkaar te vergroten door een gezamenlijk reflectieproces te doorlopen. Alle directeuren binnen Consent nemen een aantal keren per jaar deel aan deze visitaties. Collegiale visitatie is daarmee een vorm van peer review; een instrument waarmee personen of organisaties elkaar de spiegel voorhouden om een volgende stap in ontwikkeling te kunnen maken. De visitaties hebben een waarderend karakter en zijn voor Consent belangrijk als zelfevaluatie middel om de regie op onderwijskwaliteit binnen de stichting te vergroten.

Verantwoorden

Consent verantwoordt zich naar haar stakeholders via verschillende instrumenten, waaronder het Jaarverslag en Vensters PO.

Tijdens de schoolontwikkelgesprekken zijn de aanbevelingen uit de visitaties een belangrijk onderwerp. Naast deze manier van monitoren van de kwaliteit blijft ook het externe toezicht van belang. De onderwijsinspectie bewaakt de kwaliteit van het onderwijs aan de hand van een waarderingskader dat gericht is op het verkrijgen van een basisarrangement. Scholen met een basisarrangement worden één keer per 4 jaar bezocht. De inspectie hanteert een bestuursgerichte aanpak. Uitgangspunt is dat het eigenaarschap van de onderwijskwaliteit bij de besturen en hun scholen, en bij de leerkrachten die het onderwijs verzorgen ligt. De standaarden voor de beoordeling van het bestuur zijn kwaliteitszorg, kwaliteitscultuur, verantwoording en dialoog en financieel beheer. Het bestuur is daarbij eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs.

Het hierboven beschreven en schematisch weergegeven denkmodel “Regie op onderwijskwaliteit” geeft de vier pijlers weer die van belang zijn om de regie te nemen op het vergroten van de onderwijskwaliteit.

DOELEN EN RESULTATEN

Doel/beleidsvoornemen ONDERWIJSKWALITEIT	Gehaald/deels behaald/niet behaald	Beknopte toelichting: <ul style="list-style-type: none"> • waarom is dit doel gesteld • wat is er gedaan om het te halen en wat is het vervolg als dat nodig is
<p>Basisondersteuning Alle scholen hebben een voldoende (basiskwaliteit); Maximaal 1 onvoldoende school waarvoor binnen 2 maanden realistisch verbeterplan beschikbaar is.</p> <p>Het model 'Regie op Onderwijskwaliteit' van de PO-raad ondersteunt scholen om zelf het heft in handen te nemen als het gaat om onderwijskwaliteit.</p>	<p>Gehaald. Binnen Consent is het aantal scholen met de beoordeling onvoldoende teruggebracht van drie naar één.</p>	<p>Consent gaat er vanuit dat elke school moet kunnen voldoen aan de basisondersteuning zoals die is beschreven en vastgesteld in SWV 2302.</p> <p>De scholen met de beoordeling onvoldoende zijn ondersteund in hun voorbereiding op het inspectiebezoek: consultaties door de kwaliteitsgroep, ondersteuning bij de analyse van de data en plenair bespreken van de bevindingen in de teamvergadering.</p> <p>Daarnaast is er vanuit de PO-raad ondersteund door de vliegende brigade.</p>
<p>Leerpotentieel</p> <p>Leerlingen halen bij de basisvakken opbrengsten die passen bij hun leerpotentieel. De scholen gebruiken de NSCCT om zicht te krijgen op het leerpotentieel van de leerlingen. De behaalde vaardigheidsscores worden vergeleken met de VS die op grond van het LP verwacht mogen worden. E.e.a. wordt vastgelegd in de module Script binnen de applicatie Plan B2.</p>	<p>Deels gehaald.</p> <p>Bij de vakken technisch lezen en spelling wordt dit doel bijna altijd behaald.</p> <p>Bij de vakken begrijpend lezen en rekenen die een groot beroep doen op taalvaardigheid en tekstbegrip lukt dit minder goed. Bij deze vakgebieden zien we meer onderpresteerders.</p>	<p>IB'ers doorlopen een professionaliseringstraject en een ruim aantal scholen heeft een teamlid dat de opleiding "talentbegeleider" van NOVILO heeft gevolgd.</p> <p>Voor directeuren en IB'ers is er een informatiemiddag georganiseerd met als thema: hoe kunnen we begrijpend lezen nog betekenisvoller en aantrekkelijker maken door het te integreren in de andere vakken?</p> <p>In passend onderwijs ontwikkelen leerlingen zich in de zone van de naaste ontwikkeling. De match tussen het onderwijsaanbod en datgene wat een kind nodig heeft is cruciaal. Er kan sprake zijn van een mismatch zonder dat er sprake is van handelingsverlegenheid. Dit kan leiden tot een wellicht onnodige verwijzing naar SBO en/of thuiszitters. Goed onderzoek en juiste analyse kan dit in veel gevallen voorkomen.</p>

<p>Visitaties Elke school krijgt één keer per 2 jaar een visitatie die wordt uitgevoerd door de visitatiecommissie, aangevuld met directeuren van de verschillende scholen en het CvB. Het model “Regie op Onderwijskwaliteit” wordt als uitgangspunt gebruikt.</p>	<p>Gehaald Door het inrichten van twee visitatieteams zijn we in staat elke school één keer per twee jaar te bezoeken.</p>	<p>De visitatie geeft het CvB zicht op de ontwikkeling van scholen. Hebben scholen zicht op de ontwikkeling van leerlingen en hoe vertalen de leerkrachten die wetenschap naar passende ondersteuning van die leerlingen in de groep?</p>
--	---	---

Onderwijsresultaten

Voor de onderwijsresultaten per school (LOVS of eindtoetsresultaten) wordt verwezen naar:

<https://scholenopdekaart.nl/>

Inzicht in ontwikkeling van leerlingen op basis van het Leerpotentieel volgens Script is beschikbaar voor het CvB, scholen, op individueel niveau voor ouders en leerlingen, maar lastig te delen met derden.

Inspectie

Tijdens het verslagjaar zijn er een aantal inspectiebezoeken geweest.

Alle scholen hebben, op één na, een voldoende waardering gekregen. De aanbevelingen van de inspectie richten zich met name op de kwaliteitszorg. De grote uitdaging zit in het “*zicht krijgen op een passende ontwikkeling*” van leerlingen en de volgende stap, de vertaling naar “*handelingsgericht werken in de klas*”.

Verwijzing naar een download van de Inspectierapporten:

- [Inspectierapport Stadsveld Herstelonderzoek \(voldoende\)](#)
- [Inspectierapport Sterrenborgh Herstelonderzoek \(onvoldoende\)](#)
- [Inspectierapport Harry Bannink Kwaliteitsonderzoek Vroegschoolse educatie](#)
- [Inspectierapport De Bothoven Kwaliteitsonderzoek Vroegschoolse educatie](#)
- [Inspectierapport Glanerbrug-Noord Herstelonderzoek \(voldoende\)](#)
- [Inspectiebezoek De Tender Kwaliteitsonderzoek \(voldoende\)](#)
- [Inspectierapport Willem Wilmink Kwaliteitsonderzoek Vroegschoolse educatie](#)

Visitatie

Tijdens het verslagjaar heeft er geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN ONDERWIJSKUNDIGE ZAKEN

Doorontwikkeling visitaties

De visitaties hebben er toe geleid dat de Stichting meer zicht heeft op de ontwikkeling van scholen en daarmee op de ontwikkeling van leerlingen in die scholen.

De grootste uitdaging zit in het vertalen van de beschikbare data naar het handelen van de leerkracht in de groep. De scholen hebben naar aanleiding van de visitatie een schoolontwikkelgesprek (SOG) met het

CvB. Voor volgend schooljaar zal er bij dit gesprek een lid van de visitatiecommissie aanwezig zijn om met de school een ontwikkel-/verbeterplan te schrijven vanuit de aanbevelingen die de commissie heeft opgesteld. Bij de uitvoering van het ontwikkelings-/verbeterplan zal de school nadrukkelijker ondersteund/gemonitord worden door leden van de kwaliteitsgroep van Consent en het Steunpunt passend Onderwijs.

Inclusiever onderwijs

Consent wil met alle scholen inclusiever onderwijs realiseren, en een aantal scholen neemt daarbij het voortouw. Er worden oriëntatiegesprekken met deze scholen, het SBO, het bestuur en SPOE gevoerd. In het SBO loopt al een aantal jaren een succesvol traject om leerlingen met een extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte met extra toegekende middelen in de lichtere vorm van speciaal basisonderwijs, passend onderwijs te bieden. Door extra middelen aan een aantal basisscholen toe te kennen kunnen we inclusiever onderwijs vormgeven. Daarnaast spelen houdings- en vaardigheidsaspecten een rol. Hier werken we aan. Voor volgend schooljaar zal in ieder geval één school de eerste stappen zetten om inclusiever te gaan werken.

Begrijpend lezen

De aanpak voor begrijpend lezen staat in veel teams ter discussie. Er wordt scholing georganiseerd en er worden nieuwe programma's beproefd als 'close reading', waarbij er veel aandacht is voor betekenisvol en belevingsrijk lezen. Eén van de scholen dient als proeftuin en wordt begeleid door een externe deskundige.

Voor volgend schooljaar sluiten een viertal scholen aan met een traject van in ieder geval één jaar.

De barometer

We ontwikkelen een barometer (Integrale Marap nieuwe stijl) opdat elke school pro-actiever kan worden ondersteund met het oog op het realiseren en behouden van voldoende onderwijskwaliteit. Met deze benadering zijn we steeds beter in staat ontwikkelingsgericht te werken en preventief te handelen in het voorkomen van onvoldoende onderwijskwaliteit.

Deels is dit al gelukt. We zijn steeds beter in staat zicht te krijgen op de ontwikkeling van de scholen. Er wordt in de Marap gesproken over: strategisch perspectief, P&O, onderwijskwaliteit, huisvesting en financiën. De genoemde indicatoren beïnvloeden elkaar in hoge mate. Door integraal verbinding te leggen tussen de indicatoren kunnen we voorkomen dat er ineens een probleem ontstaat bij scholen.

PASSEND ONDERWIJS

Consent streeft inclusiever onderwijs na. Hiermee drukken we uit dat we met onze scholen passend onderwijs willen bieden aan een brede doelgroep leerlingen, ook leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. We geloven niet dat volledige inclusie haalbaar is, maar vinden wel dat we er naar moeten streven dat minstens 98% van alle leerlingen passend onderwijs krijgt in reguliere scholen. Het onderwijs dient ieder kind te helpen op de weg naar volwaardig burgerschap. We zien de reguliere school als de beste oefenplek voor een samenleving waarin iedereen als volwaardig burger mee kan doen. Professor Biesta¹ benoemt als doelen voor het onderwijs kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Inclusie speelt volgens ons een belangrijke rol bij zowel socialisatie als persoonsvorming. Inclusie zien we als een proces zonder eindpunt, waarmee we uitdrukken dat je altijd aan inclusie zult moeten blijven werken. Echter, in een proces naar inclusiever onderwijs kan er op elk niveau ingestapt worden.

¹ Gert Biesta is een Nederlands pedagoog. Hij is als hoogleraar 'Public Education' verbonden aan het Centre for Public Education and Pedagogy van Maynooth University in Ierland, alsmede bezoekend Professor aan de NLA University College & University van Agder, Noorwegen

Consent heeft over deze visie afgestemd met de partners in de deelregio Enschede. De doelstelling 'inclusiever onderwijs' wordt in deze deelregio breed gedragen. Medewerkers zijn betrokken in de ontwikkelrichting via de studiereizen naar Engeland en themagroepen die n.a.v. deze reizen zijn ingericht. Ouders worden in het proces meegenomen via de medewerkers van het steunpunt passend onderwijs (SPOE). Regelmatig vindt er afstemming plaats met de gemeente en organisaties voor jeugdhulp, jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg. Met name de schoolwijkcoaches komen in aanraking met de ontwikkeling naar inclusiever onderwijs. De visie van Consent valt samen met de visie van de gemeente op de inclusieve stad.

Het samenwerkingsverband 2302 werkt met een decentraal model, waarbij de meeste middelen voor passend onderwijs worden doorgeschoven naar de besturen. De besturen krijgen zo de kans om hun eigen beleid voor passend onderwijs vorm te geven. In Enschede wordt door Consent samengewerkt met VCO en SIMON in het steunpunt SPOE. Ook de scholen van Consent in de gemeenten Dinkelland, Losser en Oldenzaal worden ondersteund door de medewerkers van SPOE. Vanuit de middelen voor passend onderwijs wordt het steunpunt in stand gehouden en wordt aan de school ondersteuning geboden in de vorm van arrangementen.

Link naar: Inhoudelijke en financiële monitor PaO 2019.pdf
https://www.consentscholen.nl/onderwijs/passend_onderwijs/

INTERNATIONALISERING ONDERWIJS

Consent wil internationalisering benutten om bij te dragen aan de realisatie van ambities uit het Strategisch Perspectief 2022. De overtuiging is dat over de grenzen heen kijken de blik van onze medewerkers verruimt. Het helpt hen om afstand te nemen van belemmerende overtuigingen en nieuwe mentale modellen/inzichten op te bouwen. Internationale reizen leiden tot een groepsproces als een belangrijke bij-opbrengst. Samen in een ander land kijken zorgt ervoor dat medewerkers van Consent elkaar beter leren kennen, beter bewust worden van de eigen positie van Consent en versterkt de binding met de organisatie.

Sinds 2015 organiseert Consent met financiële ondersteuning van Erasmus Plus reizen naar het buitenland met het karakter van een cursus/training. De reizen hebben in de afgelopen jaren steeds in het licht gestaan van inclusief onderwijs. In 2019 zijn we met 18 leerkrachten naar Londen-Newham gereisd om daar kennis te nemen van inclusief onderwijs. Het bezoek is niet alleen gericht op kennis en vaardigheden, maar vooral ook op de houding van alle medewerkers t.o.v. leerlingen met beperkingen en stoornissen.

We zien de volgende opbrengsten n.a.v. de reizen rond het thema inclusief onderwijs:

- Een andere houding t.o.v. diversiteit en inclusief onderwijs: van denken in problemen en beperkingen naar erkennen en herkennen van verschillen en talenten.
- Kennis over het onderwijs in Engeland.
- Verruimde blik op de eigen onderwijssituatie.
- Kennis van de ideologische achtergronden van de keuze voor inclusief onderwijs (burgerschapsperspectief).
- Zicht op de condities waaronder inclusief passend onderwijs tot stand komt.
- Zicht op de rollen van schoolleiders, interne begeleiders, docenten, leerlingen en ouders voor passend onderwijs.
- Beelden van de rol die specialisatie voor bepaalde beperkingen of stoornissen kan spelen bij passend onderwijs.
- Kennis van de aanpakken 'Pupil centred planning' en 'Solution focused support'.

- Kennis en vaardigheden voor een preventieve aanpak van gedragsproblemen.

We zien tevens de volgende bij-opbrengsten:

- Vaardiger in de Engelse taal.
- Meer begrip voor andere culturen.
- Versterkt gevoel wereldburger te zijn.

Ook in 2020 zullen we verder gaan met internationalisering. Er is daartoe een nieuwe aanvraag ingediend bij Nuffic in het kader van het programma Erasmus Plus.

2.2 PERSONEEL & PROFESSIONALISERING

DOELEN EN RESULTATEN

Doel/beleidsvoornemen 2019 PERSONEEL EN PROFESSIONALISERING	Gehaald/deels behaald/niet behaald	Beknorte toelichting: • waarom is dit doel gesteld • wat is er gedaan om het te halen en wat is het vervolg als dat nodig is
Kompas voor Consent-onderwijs: -herkenbaar en merkbaar gedrag gekoppeld aan het Kompas; -plan om het Kompas te implementeren en bespreken in organisatie; -koppeling met bekwaamheidsinstrument leerkrachten	Deels behaald.	Om gemeenschappelijk herkenbaar en merkbaar gedrag te bepalen voor alle stakeholders. Het Kompas dient als basis voor beleid en HR-instrumenten en -processen. De koppeling met het bekwaamheidsinstrument is nog niet gerealiseerd. Het Kompas is nog niet opgenomen.
Academie VCO Consent: -opzetten online platform; -alle medewerkers benutten het platform voor opleidingen; -het 'leren' van elke school in beeld en ondersteuning daarbij; -Consentmenu geïntegreerd in Academie	Deels behaald.	Het jaar 2019 is benut voor oriëntatie op doorontwikkeling van Academie. In 2020 plan afronden en uitvoeren. Professionalisering binnen scholen is in 2019 in beeld gebracht en Consent-menu is geïntegreerd. Professionalisering is divers en voornamelijk gericht op teamscholing.
Ambassadeurschap/goed werkgeverschap: -mobiliteitsbeleid: binden en boeien van (nieuwe) medewerkers; -leiderschapsontwikkeling: programma voor potentiële directeurs; -versterken betrokkenheid bij Consent.	Deels behaald.	Consent wil aantrekkelijk werkgever zijn, onze medewerkers zijn ambassadeur. Vanaf 2020 wordt nadrukkelijk naar interne mobiliteit van schoolleiders gekeken; gesprekkencyclus wordt geactualiseerd en talentontwikkeling gestimuleerd.

ZAKEN IN HET AFGELOPEN JAAR MET BEHOORLIJKE PERSONELE BETEKENIS

Belangrijke zaken het afgelopen jaar waren de consequenties voortvloeiend uit de wetwijzigingen Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren en de Wet Arbeidsmarkt in Balans. De veranderingen door de nieuwe cao PO, meerdere stakingen en het vraagstuk over het wel of niet doorbetalen van medewerkers die staken. De personeelskrapte van onderwijsgevend personeel is verder gestegen wat met name effect heeft op de inzet van de flexibele schil. De instroom van nieuwe leerkrachten rechtstreeks van de PABO is licht gestegen maar dat is onvoldoende om het tekort op te lossen. Het ziekteverzuim binnen Consent is gestegen, net als in de hele sector primair onderwijs, wat de druk op de flexibele schil verhoogt.

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN HET AFGELOPEN JAAR M.B.T. PERSONEEL

Aanpassingen op de gevolgen van de WNRA en WAB die op 1 januari 2020 in werking treden en belangrijke gevolgen hebben voor het openbaar onderwijs. Vanaf dat moment wordt de (eenzijdige) aanstelling van werknemers in het openbaar onderwijs van rechtswege omgezet in een (tweezijdige) arbeidsovereenkomst (met workflow digitale handtekening). De Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) brengt onder andere met zich mee dat de regels over tijdelijke contracten wijzigen, waardoor de flexibele inzet van met name vervangingen lastiger is geworden dan voorheen.

Consent heeft de ambitie om medewerkers van alle leeftijden in alle levensfasen te stimuleren en te inspireren om competent, betrokken, gemotiveerd, vitaal en duurzaam inzetbaar te zijn. Daarom is met behulp van ESF-subsidie het project 'Regie op je eigen vitaliteit' gestart. Er is een behoeftepeiling uitgezet onder alle medewerkers. Thema's waren: ontwikkeling en loopbaan; werkomstandigheden; gezondheid en vitaliteit; balans werk-privé. Het doel hiervan was om inzicht te krijgen in wat de wensen zijn en wat medewerkers nodig hebben om vitaal en duurzaam inzetbaar te zijn, te blijven en/of te worden, zowel nu als in de toekomst. De respons was 55%. Op basis van de uitkomsten worden er nu al verschillende workshops aangeboden. Naar aanleiding van de reacties op de behoeftepeiling worden nog een aantal zaken onderzocht, zoals mogelijkheden rond korting op sporten, fiets-leaseprogramma en dergelijke.

Samen met Stichting VCO Oost-Nederland is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor het verder ontwikkelen van de Academie VCO Consent. De academie draagt bij aan de professionalisering van onderwijsprofessionals en de mogelijkheden worden onderzocht om deze functie te verstevigen en waar mogelijk uit te breiden alsmede een impuls te geven aan de schoolontwikkeling en de leercultuur van de organisaties.

In plaats van een semicollectief contract is er vorig jaar een collectief contract met Loyalis afgesloten betreffende een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor medewerkers. Dit heeft een deelnamepercentage opgeleverd van 94%. Met het semicollectief contract was er een deelnamepercentage van 32% bestaande uit medewerkers met lange dienstverbanden.

Als antwoord op de personeelskrapte heeft vorig jaar het tweede Consent event plaatsgevonden. In aanloop naar het event was er een social media campagne en aanwezigheid bij de PABO beroepenoriëntatiebeurs van Saxion. Tijdens het event waren speeddates met ca. 20 (pas) afgestudeerde PABO-studenten die geïnteresseerd waren in een duaal traject, een combinatie van werken plus master opleiding. Juf Bianca gaf een lezing over kleuters, www.jufbianca.nl. Opbrengst: er starten in september 2019 twee duaal trajecten, ca. 15 inschrijvingen voor de invalpool, en bekendheid als werkgever. Daarnaast is samen met andere regionale schoolbesturen, ROC van Twente en Saxion een plan van aanpak ingediend waarin staat beschreven wat zij in hun regio in 2019 gaan doen om het lerarentekort aan te pakken met behulp van de Subsidieregeling Regionale Aanpak Lerarentekort. In 2020 wordt dit gecontinueerd middels een aanvraag Regionale Aanpak Personeelstekort.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN PERSONEEL

De belangrijkste externe ontwikkelingen die voor het HR-beleid van Consent van belang zijn, zijn:

- bevolgingskrimp;
- daling aantal leerlingen;
- vergrijzing regio;
- de toegenomen concurrentie tussen scholen;
- de ratio pabo-afgestudeerden versus uitstroom;
- afspraken met de overheid, bijvoorbeeld op het gebied van wetgeving, zoals Wet werk en zekerheid, WNRA, de bekostiging en ontwikkelingen in het onderwijslandschap zoals 'kansengelijkheid', Passend Onderwijs, IKC-ontwikkeling en samenwerking PO-VO voor 10-14 programma's;
- Cao-afspraken;
- verruiming inspraak medewerkers bijvoorbeeld op het gebied van werkdrukmiddelen en professioneel statuut.

Belangrijke interne ontwikkelingen zijn:

- de samenstelling van het personeelsbestand (leeftijd, man/vrouw verhouding, etniciteit);
- afname instroom personeel;
- vervangingsvraagstuk en invalleerkrachten;
- professionalisering;
- duurzame inzetbaarheid, vitaliteit, mobiliteit en carrièreperspectief binnen het onderwijs.

UITKERINGEN NA ONTSLAG

Wij hechten veel waarde aan goed werkgeverschap.

Eenzijds door het bevorderen van interne mobiliteit, talentbenadering, ondersteuning, begeleiding en professionalisering en anderzijds door het inbouwen van een flexibele schil via een payroll constructie. Goed werkgeverschap houdt echter ook in dat wanneer bij niet goed functioneren begeleidingstrajecten en andere oplossingsmogelijkheden onvoldoende resultaat hebben, het dienstverband met betrokkene moet worden beëindigd.

In 2019 zijn er geen uitkeringen na ontslag geweest.

AANPAK WERKDRUK

Verantwoording werkdrukmiddelen Primair Onderwijs

Afstemming besteding werkdrukmiddelen

Is het gesprek gevoerd met het team over de besteding Ja

Heeft de P-MR ingestemd met het voorstel voor de besteding Ja

Besteding werkdrukmiddelen 01-01-2019 t/m 31-12-2019

EUR Bedragen: x 1

Personeel	EUR 1.057.959
Materieel	EUR 169.799
Professionalisering	EUR 4.311
Overig	EUR 10.363

Toelichting besteding werkdrumdrukmiddelen

De werkdrumdrukmiddelen die eind 2019 nog niet zijn ingezet worden in 2020 gebruikt voor de zaken zoals opgenomen in de werkplannen 2019-2020 van de scholen.

• Welk proces is gevolgd om te komen tot een beslissing over de besteding van de werkdrumdrukmiddelen?

Voordat op schoolteam-niveau werd gestart met het overlegtraject over de besteding van de werkdrumdrukmiddelen, is op Consent-niveau met alle scholen besproken hoe we met de middelen om zouden kunnen gaan. Vervolgens is gesproken over; de voorwaarden en kaders, de toetsing daarop (o.m. juridisch, personeel, financieel), de evaluaties van bestaande werkdrumdruk-initiatieven en het proces om te komen tot een plan van aanpak richting P-MR alsmede de planning van het geheel.

De volgende stap in het overlegtraject was, dat de schoolleiders daarna met hun team het gesprek aan gingen over knelpunten en oplossingen met betrekking tot de werkdrumdruk en een bestedingsplan hebben opgesteld.

• Waar zijn de werkdrumdrukmiddelen voor ingezet?

Het proces rondom de bestedingsplannen verliep naar wens. De inzet volgens de bestedingsplannen was als volgt:

- 38% onderwijsassistent
- 24% leerkracht
- 14% vakleerkracht
- 2% conciërge
- 15% materieel (ict, verbouwing, etc)
- 1% professionalisering
- 6% overig

• Zijn er ook niet-financiële maatregelen in de werkdrumdrukplannen opgenomen om werkdrumdruk te verminderen? En zo ja, welke maatregelen zijn dit?

De volgende niet-financiële maatregelen zijn opgenomen om de werkdrumdruk te verminderen:

- Vergaderingen verminderen.
- Kritisch kijken naar administratie en activiteiten.
- Meer gebruik maken van ICT (in de klassen).
- Taakbeleid goed afstemmen op talenten van medewerkers.
- Pleindienst anders organiseren waardoor leerkrachten een pauzemoment hebben.
- Vaker ondernemen van informele activiteiten met elkaar.
- Creëren van ruimte voor meer studiedagen, bijv. door dagelijks te verlengen, buitenschoolse activiteiten verminderen.

STRATEGISCH PERSONEELSBELEID

Afstemming op onderwijskundige visie en opgave scholen

Het personeelsbeleid is beschreven in de notitie Strategisch HR-beleid die in 2019 is vastgesteld als vervolg op het Integraal PersoneelsBeleidsplan van Consent (2007-2012). De ontwikkeling en uitvoering van personeelsbeleid is een dynamisch proces en wordt ook sterk beïnvloed door maatschappelijke en sectorale ontwikkelingen. Een plan is daardoor voortdurend aan bijstelling en aanvulling onderhevig. Als we het beste uit onze leerlingen willen halen, kan dat alleen met medewerkers die zich voortdurend verbeteren en ontwikkelen. Strategisch HR-beleid draagt bij aan de collectieve ambitie van Consent, geeft antwoord op de personeelsvraagstukken in de organisatie en geeft antwoord op de huidige en verwachte externe en interne ontwikkelingen.

Met het beschreven HR-beleid kunnen we de primaire taak van Consent ondersteunen: het ontwikkelen en onderhouden van onderwijskwaliteit. Dit lukt alleen met voldoende focus, daarom maken we in het HR-beleid duidelijke keuzes. Voor de komende jaren hebben we drie speerpunten voor het HR-beleid vastgesteld: innovatief, duurzaam en professioneel. De drie speerpunten van het HR-beleid van Consent zijn uitgewerkt in bouwstenen die de leidende thema's concretiseren en onze ambities waarmaken. Deze bouwstenen zijn: aantrekkelijke werkgever; onderwijs anders organiseren; professionele cultuur; en duurzame inzetbaarheid en vitaliteit.

Het HR-beleid wordt zichtbaar voor medewerkers doordat de HR-instrumenten op scholen worden toegepast. De uitvoering van het HR-beleid in de context van de school is maatwerk. De scholen van Consent kenmerken zich door een grote diversiteit in type onderwijs, profiel en onderwijsconcept. Daarnaast verschilt ook de ontwikkelingsfase wat tot uiting komt in bijvoorbeeld de mate waarin een school innovatief is en de doelen vanuit de collectieve ambitie implementeert, het oordeel van de inspectie en groei- of krimpschool. Ook voelen medewerkers zich vooral verbonden met de school waarin men werkt en minder met Consent als werkgever. Dit vraagt extra aandacht van scholen voor de uitvoering van het HR-beleid waarbij er ruimte moet zijn om eigen keuzes te maken, prioriteiten te stellen en eigen instrumenten of activiteiten te ontwikkelen.

Implementatie, monitoring en evaluatie personeelsbeleid

Regie hebben op onderwijskwaliteit vormt voor de collectieve ambitie een belangrijke grondslag vertaald op de drie niveaus: van het niveau van de leerlingen naar het schoolteam naar het bestuur en vice versa. Uitwerking van de bouwstenen van het strategisch HR-beleid vindt plaats op basis van een eenduidig kader van: definiëren, zicht hebben op, werken aan, en verantwoorden (zie paragraaf 2.1).

De HR strategie is primair gericht op onderwijskwaliteit en het realiseren van de collectieve ambitie. De HR strategie is actueel en aangepast zowel aan het hier en nu als toekomstgericht. De HR (gespreks)cyclus loopt synchroon met de integrale planning en control cyclus. De HR bouwstenen zijn zichtbaar gekoppeld aan de collectieve ambitie en de onderwijskwaliteit. De bouwstenen kennen een cyclisch karakter op basis van plan, do, study en act met de nadruk op study en act. Er is een kwalitatief en kwantitatief meerjaren formatieplan.

De verantwoordelijkheid en kwaliteit voor uitvoering van het HR-beleid ligt bij de schoolleiders. De ambities van Consent en de onderwijssector doen een groot beroep op de rol van de leidinggevende. De leidinggevende geeft vanuit de context en het concept van zijn eigen school invulling aan de collectieve ambitie van Consent. De schoolleider dient zich bewust te zijn van de personeelsvraagstukken op de eigen school. Een grote succesfactor hierbij is de mate waarin de schoolleider erin slaagt om het goede gesprek aan te gaan met de eigen medewerkers. Met de gesprekkencyclus zijn we in staat zicht te krijgen op het functioneren van medewerkers in lijn met wat we van hen verwachten.

Dialog over strategisch personeelsbeleid met leerkrachten en schoolleiders

Het strategische HR-beleid is geformuleerd op basis van input van een aantal schoolleiders, stafmedewerkers en College van Bestuur. Het concept-beleid is besproken in een infobijeenkomst en in de Algemene Kring Besluitvorming (AKB); op deze manier zijn alle schoolleiders betrokken. De GMR is om advies gevraagd zodat leerkrachten en ouders konden meedenken over en betrokken zijn bij de totstandkoming van het personeelsbeleid. De GMR heeft positief geadviseerd. Schoolleiders is gevraagd de inhoud van de vastgestelde beleidsnotitie te bespreken in het teamoverleg en de notitie is gepubliceerd op intranet.

2.3 HUISVESTING & FACILITAIR

DOELEN EN RESULTATEN

Doel/beleidsvoornemen 2019 HUISVESTING EN FACILITAIRE ZAKEN	Gehaald/deels behaald/niet behaald	Beknopte toelichting: <ul style="list-style-type: none"> • waarom is dit doel gesteld • wat is er gedaan om het te halen en wat is het vervolg als dat nodig is
Gebouwen zijn functioneel en voldoen aan de toekomstige eisen.	Deels behaald *	Proces van IHP (Integraal Huisvestingsplan) is in 2019 gestart en wordt in voorjaar 2020 afgerond. (zie toelichting onder deze tabel inzake toekomstige ontwikkelingen en paragraaf 2.4 duurzaamheid)
Kosten van zowel het binnen- als het buitenonderhoud blijven binnen het budget.	Behaald	Aan de hand van het opgestelde werkplan waarin het (groot) onderhoud wordt opgenomen zijn de werkzaamheden uitgevoerd.
Leermiddelen zijn ondersteunend aan de ambitie om alles uit het kind te halen wat erin zit.	Behaald	De aanschaf van leermiddelen is een verantwoordelijkheid van de school. Het bestuur stimuleert en springt waar nodig bij.
Aanwezig meubilair voldoet aan de eisen.	Deels behaald	Aan de hand van een meerjaren investeringsplan wordt het meubilair per school vervangen. Er is meubilair dat niet aan de eisen voldoet.
Iedere school is qua digitalisering up-to-date en gebruikt dagelijks digitaal leermateriaal in het primair proces. *	Deels behaald	In 2019 is een aanzet gegeven tot de uitvoer van het ICT beleidsplan. Gestart is met de uitrol van Office 365 en de uitfasering van de servers. Er zijn aanpassingen doorgevoerd in het onderwijskundig leerplatform (Zulu Connect).
Voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van inkoop.	Deels behaald	De geplande inkoopacties zijn uitgevoerd met uitzondering van de aanbesteding van het schoonmaakonderhoud. Deze is verschoven naar 2020.

* De gebouwen zijn economisch eigendom van de gemeenten. Om aan de toekomstige eisen qua duurzaamheid te voldoen, gaan de gemeenten de komende jaren investeren in de gebouwen.

De huidige bekostigingssystematiek is op velerlei punten – met name materieel – niet afgestemd op de sectorambities. Dit leidt er toe dat de huidige bekostiging niet passend is bij ontwikkelingen op het gebied van klimaatbeheersing en digitalisering. Ingeschat wordt dat de bekostiging op materieel gebied voor Consent circa EUR 1,4 miljoen, zijnde 3%, tekort schiet.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN HUISVESTING

Aan de hand van meerjarenonderhoudsplannen en het afgeleide werkplan hiervan worden de schoolgebouwen onderhouden. Hierbij wordt de relatie gelegd met de te verwachten gebruiksduur van de gebouwen. In alle gemeenten waar Consent scholen heeft wordt in nauwe samenwerking met de gemeente en de overige schoolbesturen gewerkt aan de Integrale Huisvestingsplannen (IHP) voor de komende 30 jaar.

Bij het opstellen van de plannen wordt rekening gehouden met de toekomstige eisen op het gebied van duurzaamheid, klimaatdoelstellingen, flexibiliteit en samenwerking tussen de diverse scholen.

Voor de zomer van 2020 moeten de plannen gereed zijn. Al op korte termijn hierna kunnen we de eerste (ver)nieuwbouw projecten opstarten.

2.4 DUURZAAMHEID

Met duurzaamheid wordt bij alle verbouwingen en aanpassingen in de gebouwen van Consent rekening gehouden. Hierbij hanteren we het principe van Trias Energetica (energieverbruik beperken, energieverbruik uit duurzame bronnen en zo efficiënt mogelijk omgaan met fossiele brandstoffen).

Voor het beperken van het energiegebruik is een overeenkomst afgesloten met een installatieadviseur. Deze monitort het energieverbruik van de scholen en vergelijkt deze met elkaar. Uitschieters worden nader onderzocht en zo mogelijk worden er acties ondernomen (her-inregelen van installaties, vervangen regeltechniek etc.). In 2019 zijn wederom een aantal scholen voorzien van nieuwe regeltechniek waarbij het voor de scholen mogelijk is geworden om op een zeer toegankelijke manier de klimaatinstallaties te beheren.

Bij het geplande vervangingsonderhoud wordt bekeken of een alternatief voor fossiele brandstoffen mogelijk is. In verband met een negatieve ervaring met zonnepanelen op de locatie Glanerbrug-Zuid (vandalisme) zijn we terughoudend met het plaatsen van zonnepanelen. Voor daken op de tweede bouwlaag van een school zien we mogelijkheden. Wel houden we hierbij rekening met de terugverdientijd in relatie tot de geplande gebruiksduur van het gebouw.

Verlichting binnen de scholen wordt zowel gepland als ongepland vervangen voor led-verlichting. Bij twee scholen is alle verlichting door Led vervangen. Ook voor de komende jaren zal deze vervanging doorgezet worden bij de scholen waar de verlichting aan vervanging toe is.

Bij de scholen waar nieuwe regeltechniek is aangebracht is extra aandacht gegeven aan het isoleren van de installaties.

Al het afval van de scholen wordt gescheiden ingezameld en afgevoerd. Dit betreft de scheiding in papier-, PMD- en restafval. In enkele gevallen wordt het groenafval apart ingezameld. Voor de plastic afvalstroom draagt de gemeente Enschede de kosten.

Helaas is het plan om in Oldenzaal het gebouw De Essen geheel te verduurzamen (BENG-gebouw) stop gezet. Ondanks alle moeite om de nodige gelden binnen te krijgen is het niet gelukt om het gat tussen het beschikbare budget en de begroting te dichten.

2.5 FINANCIËEL BELEID

DOELEN EN RESULTATEN

Doel/beleidsvoornemen 2019 FINANCIËEL BELEID	Gehaald/deels behaald/niet behaald	Beknopte toelichting: <ul style="list-style-type: none"> • waarom is dit doel gesteld • wat is er gedaan om het te halen en wat is het vervolg als dat nodig is
Weerstandsvermogen op voldoende niveau houden	Behaald	Het weerstandsvermogen is de financiële buffer die noodzakelijk wordt geacht om de geïdentificeerde risico's af te dekken (zie hiervoor paragraaf 2.6)
Stabiel marktaandeel behouden tussen 49,5% en 50,5%	Behaald	Het marktaandeel van Consent (Enschedeese scholen) per 1 oktober 2019 bedraagt 50,03% en ligt daarmee binnen de gestelde bandbreedte.
Formatie in lijn met inkomsten brengen	Deels behaald	In 2019 is nog extra geïnvesteerd in personeel. Bij de formatie 2020-2021 zal worden uitgegaan van in de basis 27 leerlingen per groep om de formatie weer in lijn te brengen met de inkomsten.

TREASURY

In het treasurystatuut worden kaders en randvoorwaarden beschreven ten aanzien van het opnemen en uitzetten van gelden, alsmede de financiële organisatie en de daarmee samenhangende verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

In het treasurystatuut is rekening gehouden met de door het Ministerie van OCW voorgeschreven regeling "Beleggen, lenen en Derivaten OCW 2016".

Conform het treasurystatuut beschikt Consent over een treasurycomité, bestaande uit de treasurer, de controller, het CvB, een lid van de RvT en een vertegenwoordiger namens de schooldirecteuren. Het treasurycomité vergadert tenminste één keer per jaar.

De volgende onderwerpen kwamen onder andere aan de orde tijdens de vergadering:

- huidige rentetarieven (arrangement);
- huidige liquiditeits- en risicopositie;
- prognose van de ontwikkeling op de financiële markten (en benodigde maatregelen);
- kasstroomprognose voor het komende jaar;
- verwachte renteresultaten.

Consent beschikt naast de reguliere rekening couranttegoeden (2019: EUR 0,5 miljoen, 2018: EUR 0,6 miljoen) over direct opeisbare spaartegoeden (2019: EUR 10,1 miljoen, 2018: 9,5 miljoen). Een bedrag van EUR 21k is door de bank verpand ter dekking van een afgegeven bankgarantie voor de huurverplichting Tromplaan. Consent bezit geen financiële derivaten.

Link naar: treasurystatuut

<https://www.consentocholen.nl/consent/beleidsdocumenten/>

ALLOCATIE MIDDELEN

De verdeling van de middelen over de scholen is gebaseerd op collectieve afspraken. De laatste aanpassing is gebeurd in 2018. Alle scholen zijn hierbij op sociocratische wijze betrokken en de GMR heeft positief advies gegeven.

- **Verdeling rijksvergoeding Materiële Instandhouding**

- Bovenschools: landelijke normen voor onderhoud (uitzondering klein herstelonderhoud), BGZ² en meubilair. Reden: bovenschoolse afspraken en sturing.
- Bestuurskantoor: landelijke normen voor administratie, beheer en bestuur (ABB).
- Scholen: landelijke normen voor klein herstelonderhoud en alle overige vergoedingen.

- **Verdeling rijksvergoeding Personeel**

Deze rijksvergoeding gaat geheel naar bovenschools met uitzondering van de internationale school en het sbo. Bij de internationale school en het sbo wordt 4,36% van de rijksvergoeding ingehouden ter dekking van de kosten 'duurzame inzetbaarheid' (bovenschools).

Via het herverdeemodel vindt toewijzing van personeel aan de scholen plaats. Deze systematiek is gebaseerd op solidariteit en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor goed onderwijs en goed personeelsbeleid op alle Consentscholen.

- **Verdeling rijksvergoeding Personeels- & Arbeidsmarktbeleid (P&A)**

Op bovenschools niveau dient 88% van de rijksvergoeding P&A (exclusief werkdrukmiddelen) ter dekking van de collectieve afspraken + EUR 70 per leerling (werkdrukmiddelen) ter dekking van voorgefinancierde loonkosten uit hoofde van werkdrukvermindering.

Op schoolniveau is dit 12% van de rijksvergoeding P&A (exclusief werkdrukmiddelen) + EUR 155 per leerling (werkdrukmiddelen).

- **Onderwijsachterstandsmiddelen**

Deze rijksvergoeding gaat naar bovenschools. Via het herverdeemodel vindt toewijzing van personeel aan de scholen plaats (zie ook punt 2). De kosten van het bestuurskantoor liggen met EUR 1,6 miljoen op 3,4% van de totale kosten.

ONDERWIJSACHTERSTANDENMIDDELEN

Het bestuur verdeelde tot en met 2019 de onderwijsachterstandsmiddelen over de scholen op basis van het aantal leerlingen met gewichten en niet op basis van postcodegebieden. Middelen komen op deze manier terecht bij leerlingen waarvoor deze bedoeld zijn.

Het CBS heeft onderzocht wanneer een kind een onderwijsachterstand kan oplopen en vond daarvoor 5 belangrijke factoren. De achterstandsmiddelen worden hierdoor met ingang van 1 augustus 2019 landelijk volgens een nieuwe regeling verdeeld. Scholen en GMR zijn geïnformeerd over de nieuwe regeling en achterstandsscores. De nieuwe regeling wordt verwerkt in de herverdeelsystematiek voor formatie.

Scholen kunnen de achterstandsmiddelen naar eigen inzicht inzetten. Hierbij valt te denken aan verkleining van de klassen, extra inzet van onderwijskundige begeleiding en inzet van extra onderwijsondersteuning (zoals conciërge).

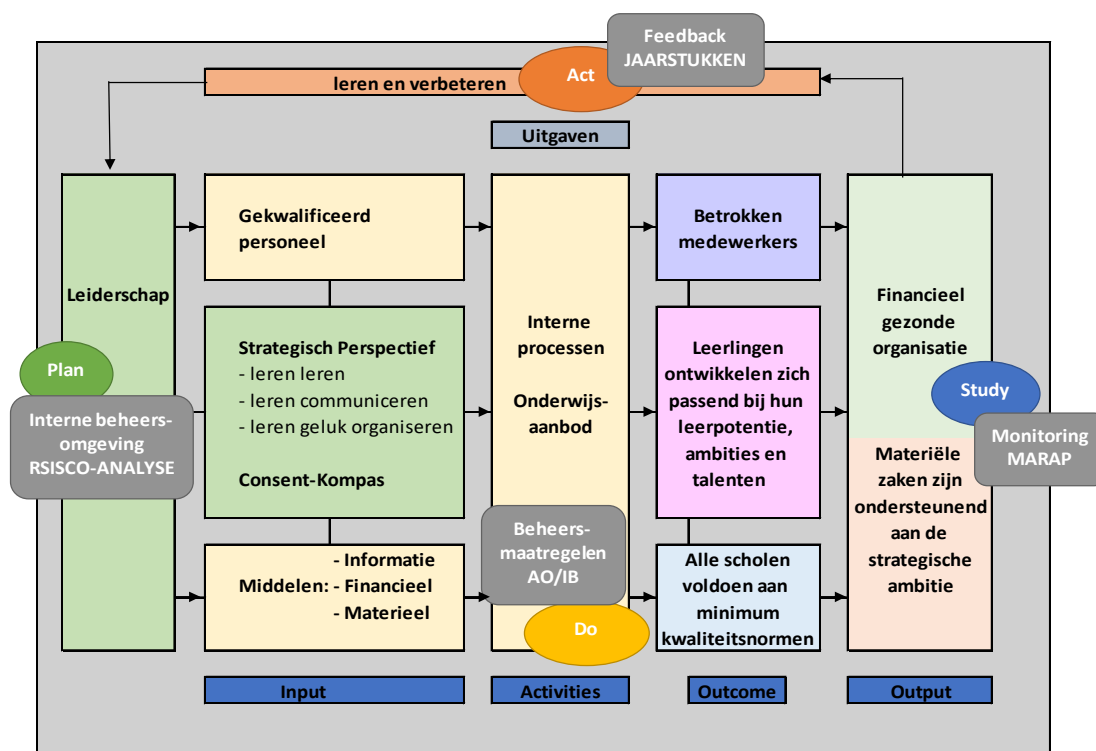
² BGZ = Bedrijfsgezondheidszorg

2.6 RISICO'S EN RISICOBEBEERSING

Interne risicobeheersingssysteem

In lijn met de bevindingen van de commissie Don, streeft het bestuur naar zo laag mogelijke reserves door zo veel mogelijk geld beschikbaar te stellen voor het onderwijs. De omvang van de reserve moet gebaseerd zijn op risico's die het realiseren van de organisatiedoelstellingen in de weg kunnen staan en op de maatregelen die worden genomen. Wij gaan daarbij niet uit van een algemeen kengetal maar berekenen op basis van het RiskControlFramework onze kapitaalbehoefte als indicator voor ons weerstandsvermogen.

In 2019 heeft Consent haar risicoanalyse twee maal geactualiseerd op basis van een RiskControlFramework, dat gebaseerd is op de stuurvariabelen zoals hieronder vermeld.

Proces van interne beheersing. De figuur geeft de relatie weer tussen het onderwijsproces, de P&C cyclus en de belangrijkste stuurvariabelen.

De stuurvariabelen vormen integraal onderdeel van de reguliere P&C-cyclus. De risicoanalyse is geactualiseerd en besproken met een afvaardiging van de RvT, de GMR en de schooldirecteuren.

BELANGRIJKSTE RISICO'S

De belangrijkste risico's en beheersmaatregelen zijn in onderstaande tabel weergegeven. Financiële consequenties en kapitaalbehoefte zijn per maatregel aangegeven, uitmondend in een totale kapitaalbehoefte van EUR 4,2 miljoen.

Risico	Maatregel	Financiële consequentie	Kapitaalbehoefte
<p>1. Formatiebudget</p> <p>Het risico bestaat dat de kosten voor formatie hoger uitkomen dan begroot, doordat er bijv. meer maatwerk nodig is dan verwacht, (de samenstelling van) het aantal leerlingen lager is dan verwacht, een verhoging van de loonkosten niet volledig wordt vergoed door het rijk, of op subsidies gekort wordt.</p> <p>Er is een specifiek risico benoemd t.a.v. de IST vanwege de afhankelijkheid van het VO en het bedrijfsleven, de extra subsidie en inning van de schoolfees.</p> <p>In 2017-2018 is 15 fte extra toegekend aan de formatie. Het risico bestaat dat dit niet vastgehouden kan worden in de jaren erna. Dit kan mogelijk negatief effect hebben op onderwijskwaliteit, werkdruk en ziekteverzuim.</p> <p>Daarnaast zijn er in de sector plannen om de bekostiging te moderniseren.</p>	<p>De benodigde formatie wordt jaarlijks kritisch beoordeeld. Aanpassing van de formatie kan 2-jaarlijks plaatsvinden (per begin schooljaar en rond herfst/kerst als definitieve leerlinggegevens dit noodzakelijk).</p> <p>Er wordt gezorgd voor een verantwoorde balans tussen flexibiliteit (Randstad), continuïteit binnen de schoolorganisatie (vast personeel) en kosten (Randstad is duurder).</p> <p>Rondom de IST vindt monitoring plaats t.a.v. de stand van zaken en periodieke afstemming met verschillende betrokken partijen (stuurgroep, werkgroepen, Raad van Advies, gemeente). Inzet vaste formatie vindt voorzichtig plaats, met oog op mogelijke risico's.</p>	<p>Kans midden (buffer 50%)</p> <p>Om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen, kan het gewenst zijn om de organisatie geleidelijk aan een nieuwe financiële situatie aan te passen.</p> <p>De impact bij een wijziging van de bekostiging is nog onbekend. Op basis van huidige informatie vanuit de PO-Raad wordt het risico ingeschat op 5% minder inkomsten. Totale inkomsten zijn nu circa EUR 45 mio (5% * EUR 45 mio * 50% kans = EUR 1,1 mio).</p> <p>Ten aanzien van het risico op leerlingdaling wordt gerekend met een onverwachte daling van 1% marktaandeel (circa 130 leerlingen): 130 leerlingen * EUR 4.800 * 50% kans = EUR 0,3 mio.</p> <p>Daarnaast is een buffer van EUR 0,2 mio meegenomen in relatie tot de risico's m.b.t. de schoolfees.</p>	<p>Impact hoog</p> <p>EUR 1,6 mio</p>
<p>2. Onderhoud gebouwen</p> <p>Soms zijn gebouwaanpassingen wenselijk op basis van de (onderwijskundige) doelen welke Consent nastreeft. In het bouwtechnisch georiënteerde MJOP is enkel rekening gehouden met aanpassingen om bouwtechnische redenen. Hierdoor bestaat het risico dat de voorziening groot onderhoud onvoldoende is om onderwijskundig noodzakelijke aanpassingen door te voeren.</p> <p>De huidige bekostiging is niet voldoende om duurzaamheidsmaatregelen te realiseren.</p>	<p>In Enschede wordt een nieuw Integraal HuisvestingsPlan ontwikkeld. Ook in Oldenzaal en Denekamp worden plannen voor onderwijshuisvesting gemaakt.</p> <p>Daarnaast worden onderwijskundige bouwkundige ambities verwoord.</p> <p>Beide zullen leiden tot een aanpassing van het strategisch huisvestingsbeleid (en het MJOP).</p>	<p>Kans laag (buffer 25%)</p> <p>Er is een voorziening aanwezig van ca. EUR 4 mio. De dotatie moet wellicht in de toekomst naar beneden (door daling leerlingen en daarmee dalende rijksvergoeding en daling ruimtebehoefte).</p> <p>Het bedrag voor een grootschalige verbouwing bedraagt ca. EUR 1 mio.</p> <p>De kans dat onderwijskundige aanpassingen onvoldoende terugkomen in het MJOP is momenteel "laag". Op basis hiervan wordt een kapitaalbehoefte van 25% voorgesteld.</p>	<p>Impact midden</p> <p>EUR 0,3 mio</p>

<i>Risico</i>	<i>Maatregel</i>	<i>Financiële consequentie</i>	<i>Kapitaalbehoefte</i>
<p>3. Passend onderwijs</p> <p>Met passend onderwijs hebben besturen in het regulier en speciaal onderwijs gezamenlijk de verantwoordelijkheid om een leerling die ondersteuning nodig heeft een passende plek te bieden. Hierbij zal het aantal verwijzingen naar het so en sbo moeten dalen.</p> <p>Het risico bestaat dat de verwijzingen te hoog zijn en/of dat er meer (school-/groeps-/individuele) arrangementen nodig zijn dan begroot, waardoor de kosten niet binnen het beschikbare budget blijven.</p> <p>Er vindt een overschrijding van het (verevenings)budget plaats door te veel verwijzingen, door onvolledige doorfacturatie, of door te veel deelname op grond van solidariteit.</p> <p>Schoolbesturen zijn aansprakelijk bij (dreigend) faillissement van andere besturen in het samenwerkingsverband.</p>	<p>CvB stimuleert het anders organiseren van het onderwijs. In 2017-2018 is gestart met het aantrekken van een aantal onderwijsassistenten, die op een aantal scholen betrokken worden in het onderwijsproces. Alle scholen besteden expliciete aandacht aan passend onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen.</p> <p>We stimuleren leerkrachten zich te professionaliseren op het gebied van passend onderwijs via de master (S)EN (lerarenbeurs) en opleiding talentbegeleider (meerbegaafde leerlingen).</p> <p>Er wordt gewerkt aan een effectievere organisatie van het sbo (één organisatie of onder één dak) en van passend onderwijs.</p> <p>Er is een Commissie van Arrangementen die adviseert over externe arrangementen. Interne arrangementen worden beoordeeld door SPOE in samenspraak met de afdeling HR.</p> <p>Per kwartaal vindt monitoring plaats t.a.v. de verwijzingen en de ontwikkeling van het budget.</p> <p>Consent participeert in het bestuur van het samenwerkingsverband en monitort vanuit die positie (voor zover mogelijk) de financiële soliditeit van collega-besturen.</p>	<p><i>Kans laag (buffer 25%)</i></p> <p>Het financiële risico is met name structureel van aard. Als structureel te veel verwezen wordt, zal structureel op andere zaken bezuinigd moeten worden.</p> <p>Het risico van solidariteit is door Consent niet te beïnvloeden.</p> <p>Voor de inschatting van het financiële risico is uitgegaan van de jaarinkomsten van het samenwerkingsverband.</p>	<p><i>Impact midden</i></p> <p>EUR 0,6 mio</p>
<i>Risico</i>	<i>Maatregel</i>	<i>Financiële consequentie</i>	<i>Kapitaalbehoefte</i>
<p>4. Omvang school niet passend bij materieel budget</p> <p>Gebouw is te groot voor het aantal leerlingen, waardoor de exploitatiekosten en met name de formatiekosten te hoog zijn t.o.v. de inkomsten.</p> <p>Leermiddelen zijn zwaar verouderd en/of zijn onvoldoende geschikt voor de doelgroep kinderen, waardoor de onderwijsprestaties achter blijven.</p>	<p>Scholen maken jaarlijks een meerjarenbegroting en – investeringsplan en verwerken hierin de doelen en benodigde middelen.</p> <p>Deze worden besproken met het CvB in de jaarlijkse managementgesprekken.</p>	<p><i>Kans midden (buffer 50%)</i></p> <p>In deze ontwikkeling kan het gewenst zijn de formatie tijdens een overbruggingsperiode tijdelijk hoger aan te houden dan begroot. Hiervoor wordt een buffer ingeschat van EUR 0,2 mio. 1 locatie * 3 jaar * 2 fte = EUR 0,4 mio * 50%= EUR 0,2 mio</p>	<p><i>Impact midden</i></p> <p>EUR 0,3 mio</p>

<p>Risico dat meubilair technisch eerder is afgeschreven dan economisch (door beperkt onderhoud, etc.). Kans op klachten door splinters, etc. Bij nieuwbouw is onvoldoende meubilair aanwezig om alle ruimten te kunnen inrichten.</p>	<p>Om de jaren na een fusie, gebouwsluiting, etc. te kunnen overbruggen, is een reserve nodig om tekorten (met name op formatie) te kunnen opvangen.</p> <p>Bovenschools zou financiële reserve aanwezig moeten zijn om (groei)scholen zonder financiële ruimte te kunnen ondersteunen bij aanschaf van leermethodes en/of meubilair.</p>	<p>In geval van instandhouding van een kleine school of groei van leerlingen kan het noodzakelijk zijn om de hoogstnoodzakelijke leermiddelen en meubilair te vervangen / aan te schaffen. Inschatting buffer EUR 0,1 mio.</p>	
Risico	Maatregel	Financiële consequentie	Kapitaalbehoefte
<p>5. Risico naheffing personele afdrachten en uitkeringskosten</p> <p>Het risico bestaat dat pensioenen en sociale lasten niet juist of volledig afgedragen worden, of een stijging in de premies niet begroot is (a.g.v. stijging WGA) en/of niet volledig wordt vergoed door de overheid (stille bezuiniging).</p> <p>Tenslotte bestaat het risico dat uitkeringskosten (met terugwerkende kracht) op Consent verhaald worden, wanneer niet aan alle voorwaarden van het Participatiefonds (PF) voldaan wordt.</p>	<p>De salarisverwerking is met ingang van 1 januari 2017 in eigen beheer uitgevoerd. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een administratiesysteem dat ingericht is op onderwijs.</p> <p>Goede AO/IC inrichting voor eigen PSA is erg belangrijk. In geval van ontslagsituaties wordt waar nodig juridisch advies ingewonnen.</p> <p>Regels PF worden gevolgd ter voorkoming uitkeringskosten.</p>	<p><i>Kans midden (buffer 50%)</i></p> <p>Met juridische kosten wordt in de begroting reeds rekening gehouden (EUR 25.000 per jaar).</p> <p>Het risico op uitkeringskosten is hoger dan in het verleden doordat meer vaste aanstellingen worden verstrekt (i.p.v. payroll).</p> <p>In totaal wordt het risico op een stijging / naheffing van premies en uitkeringskosten ingeschat op EUR 0,4 mio. (50% X (EUR 0,2 mio uitkeringskosten + EUR 0,6 mio sociale lasten).</p>	<p><i>Impact midden</i></p> <p>EUR 0,4 mio</p>
Risico	Maatregel	Financiële consequentie	Kapitaalbehoefte
<p>6. Privacy</p> <p>Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing.</p> <p>Het risico bestaat dat gevoelige informatie naar buiten komt welke de privacy van leerlingen en/of personeelsleden schaadt (datalek). Indien dit risico zich voordoet heeft een organisatie meldplicht waarbij het risico bestaat dat niet wordt voldaan aan deze meldplicht.</p> <p>Risico op een aanwijzing of een bestuurlijke boete.</p> <p>Risico's blijven altijd aanwezig doordat gedrag van mensen een belangrijke factor is.</p>	<p>Er is een projectstructuur met een stuurgroep en werkgroep Privacy. Er is privacybeleid aanwezig, evenals diverse hieraan gerelateerde protocollen. Er is een Functionaris Gegevensbescherming. Op basis van privacybeleid zijn en worden diverse acties uitgezet, waaronder een bewustwordingscampagne voor medewerkers.</p> <p>Voor alle overeenkomsten wordt direct gelet op aanwezigheid van bewerkersovereenkomst en/of geheimhoudings-overeenkomst (indien van toepassing). Er wordt een verwerkingsregister bijgehouden.</p>	<p><i>Kans laag (buffer 25%)</i></p> <p>Ondanks het feit dat medewerkers voorzichtig zijn met de persoonsgegevens van leerlingen en medewerkers, blijft het risico op een datalek aanwezig.</p> <p>Boete kan oplopen tot max EUR 20 mio (of 2 of 4% van de jaaromzet; regelgeving mei 2018). Risico op financiële impact is afhankelijk van de melding en het privacybelang dat is geschaad. Ook is van belang welke maatregelen de organisatie heeft genomen om persoonsgegevens te beschermen.</p> <p>Om dit risico af te dekken is rekening gehouden met de hoogste categorie EUR 0,8 mio * 25% kans = EUR 0,2 mio.</p>	<p><i>Impact hoog</i></p> <p>EUR 0,2 mio</p>

Risico	Maatregel	Financiële consequentie	Kapitaalbehoefte
<p>7. (Duurzame) inzetbaarheid medewerkers</p> <p>Afwezigheid van medewerkers betekent discontinuïteit in de klas. Dit kan een negatieve invloed hebben op de onderwijsresultaten en leiden tot een slechte beoordeling van de inspectie en een daling van het leerlingenaantal.</p> <p>Daarnaast zijn er de volgende risico's: Risico op slecht imago als werkgever (bij afwezigheid door hoge werkdruk). Risico op hogere vervangingskosten dan begroot. Risico op langlopende verplichtingen</p>	<p>Monitoren zv-gegevens, richten op preventie i.o.m. bedrijfsarts, gebruikmaken van 8-stappenplan door schooldirectie.</p> <p>Preventie ziekteverzuim: Bewustwording en scholing voor schooldirecteuren m.b.t. vroegsignalering. Extra aandacht voor psychische klachten. Thema vitaliteit in schooljaar 2019-2020.</p> <p>Extra inzet onderwijs-assistenten vanaf 2017-2018 om ziekteverzuim te voorkomen. Mogelijkheden duurzame inzetbaarheid, deeltijdpensioen, flexteam.</p>	<p><i>Kans hoog (buffer 100%)</i></p> <p>Begrote vervangingskosten zijn gebaseerd op zv% van ca 7%. 1% meer kost ca EUR 0,3 mio (1% * 500 fte * 65.000). Ook toename overig verlof is een risico.</p>	<p><i>Impact midden</i></p> <p>EUR 0,3 mio</p>
<p>8. Verbonden Partijen</p> <p>Consent werkt samen met andere (onderwijs)instellingen. Voor deze samenwerking is in een aantal gevallen een juridische entiteit opgericht (Stichting BOK, VvE Losser, SWV 23.02). Doordat binnen deze entiteiten niet dezelfde planning & control geldt als voor Consent, bestaat het risico dat er financiële verplichtingen bestaan of risico's gelopen worden die niet zichtbaar zijn. Daarbij komt dat voor deze entiteiten niet altijd een accountantscontrole verplicht is. In potentie kan dit leiden tot een onverwachte verhoging van de jaarlijkse bijdrage / verlaging van de jaarlijkse inkomsten.</p>	<p>Een van de CvB-leden van Consent is altijd vertegenwoordigd in de verbonden partij.</p> <p>Waar mogelijk in het huishoudelijk reglement laten opnemen dat er een kascommissie ingesteld wordt, met hierin vanuit iedere partij een lid. Vanuit Consent neemt de controller dan plaats in deze kascommissie, zodat deze inzicht kan krijgen in de financiële verplichtingen en risico's t.b.v. de jaarrekening en het Risk Control Framework.</p> <p>De hoogte van het risico wordt beperkt door de geringe omvang van de verbonden partijen (en het Consent-deel hierin). De laatste jaren is het aantal verbonden partijen toegenomen.</p>	<p><i>Kans midden (buffer 50%)</i></p> <p>In de begroting is rekening gehouden met EUR 0,1 mio.</p>	<p><i>Impact laag</i></p> <p>EUR 0,1 mio</p>
<p>Risico</p> <p>Restrisico's</p> <p>Risico op niet geïdentificeerde risico's in de risico-analyse, of niet bekend zijn op het moment van de analyse. Standaardpercentage 10% (vergelijkbaar met bijv. de bouw).</p>			<p>EUR 0,4 mio</p>
<p>TOTAAL</p>			<p>EUR 4,2 mio</p>

3 VERANTWOORDING FINANCIËN

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van het bestuur. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod.

3.1 ONTWIKKELINGEN IN MEERJARIG PERSPECTIEF

LEERLINGEN

	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal leerlingen	7.054 ³	6.863 ⁴	6.901 ⁵	6.815 ⁴	6.723 ⁴

De belangrijkste factoren die de ontwikkeling van het aantal leerlingen de komende jaren binnen Consent beïnvloeden zijn de ontwikkeling van de leerlingaantallen in de gemeenten (daling) en marktaandeel (verschuiving tussen scholen van de verschillende besturen).

Het schoolbestuur kan hierop op een aantal manieren acteren, bijvoorbeeld door samenvoeging van scholen, andere onderwijsorganisatie- of concepten toepassen, of door een andere managementstructuur te hanteren. Mogelijke oplossingen voor het teruglopen van de leerlingaantallen zijn maatwerk, rekening houdend met de wijk alsook de verkenning van mogelijkheden tot bestuurlijke samenwerking.

FTE

Aantal FTE	2018 ⁶	2019 ⁶	2020 ⁵	2021 ⁵	2022 ⁵
Bestuur / management	32	30	32	32	31
Onderwijzend personeel	446	444	426	423	417
Ondersteunend personeel	65	74	58	57	57

De belangrijkste factoren die de ontwikkeling van het aantal FTE de komende jaren beïnvloeden zijn:

- daling van de leerlingaantallen (zie hierboven);
- de ratio PABO-afgestudeerden versus uitstroom;
- afspraken met de overheid, bijvoorbeeld op het gebied van wetgeving, zoals Wet werk en zekerheid, WNRA, de bekostiging en ontwikkelingen in het onderwijslandschap zoals 'kansengelijkheid', Passend Onderwijs, IKC-ontwikkeling en samenwerking PO-VO voor 10-14 programma's;
- het vervangingsvraagstuk en de beschikbaarheid van invalleerkrachten.

³ Leerlingaantal volgens telling 1-10-2018

⁴ Leerlingaantal volgens telling 1-10-2019

⁵ Leerlingaantal/Fte zoals opgenomen in de meerjarenbegroting 2020-2024. Bij opstellen jaarverslag 2019 zijn deze aantallen al achterhaald.

⁶ Fte per 31-12, volgens basisregistratie P&O

We acteren hierop door er aantrekkelijk werkgeverschap tegenover te zetten zodat medewerkers graag hun talenten willen (blijven) inzetten bij een werkgever waar ontwikkeling en eigen initiatief worden gewaardeerd. Door de positie op de arbeidsmarkt te verstevigen en tegelijkertijd de kwaliteit van onderwijs te borgen en versterken, voorkomen we dat er lang onvervulbare vacatures ontstaan. Er worden medewerkers aangetrokken die passen bij de ambities van Consent en een ambitieuze professionele instelling hebben. Daarnaast investeren we in kansen en ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers, met name leerkrachten, om het beroep aantrekkelijk te houden en doorstroom naar bijvoorbeeld intern begeleider of schoolleider te bevorderen. Andere onderwijsvormen dan de klassieke concepten, kunnen ook helpen om gevolgen van de leerlingendaling en personeelskrapte het hoofd te bieden. Ook door anders te kijken naar de inzet van medewerkers binnen de school, kunnen andere doelgroepen worden ingezet in de klas. Daarbij denken we aan mensen uit het bedrijfsleven, studenten, maar ook aan regionale uitwisseling van leerkrachten tussen VO- en PO-scholen of tussen school en zorgorganisatie. Hiervoor nemen we deel aan het project ‘Regionale aanpak lerarentekort’ en gaan ook mee in een aanvraag in het kader van de ‘Regionale aanpak personeelstekort’. Verder hebben we nadrukkelijk ingezet op zijinstromers en een opleiding van onderwijsassistenten tot leerkracht.

3.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN EN BALANS

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

EUR X EUR 1.000	2018	Begroting 2019	2019	Begroting 2020*	Begroting 2021*	Begroting 2022*	Vershil 2019 t.o.v. begroting
BATEN							
Rijksbijdragen	43.740	43.770	46.187	45.030	44.500	43.880	2.417
Overige overheidsbijdr. en subsidies	850	420	667	460	460	460	247
Overige baten	1.260	920	1.007	1.000	1.020	1.040	87
TOTAAL BATEN	45.850	45.110	47.861	46.490	45.980	45.380	2.751
LASTEN							
Personeelslasten	39.260	38.640	40.146	39.970	38.720	38.440	1.506
Afschrijvingen	940	970	945	940	910	830	-25
Huisvestingslasten	3.050	3.020	3.026	3.110	3.110	3.110	6
Overige lasten	3.500	3.450	3.573	3.290	3.250	3.230	123
TOTAAL LASTEN	46.750	46.080	47.690	47.310	45.990	45.610	1.610
SALDO							
Saldo baten en lasten	-900	-970	171	-820	-10	-230	1.141
Saldo financiële baten en lasten	10	20	10	10	10	10	-10
TOTAAL RESULTAAT	-890	-950	181	-810	0	-220	1.131

* Bron: Meerjarenbegroting Consent 2020-2024. Bij het opstellen van het jaarverslag 2019 zijn deze aantallen al achterhaald.

De belangrijkste verschillen van het resultaat 2019 t.o.v. de begroting 2019

Het resultaat over 2019 bedraagt EUR 0,2 miljoen positief ten opzicht van EUR 0,9 miljoen negatief begroot.

Op rubriekniveau kunnen de verschillen groter dan EUR 0,1 miljoen als volgt worden verklaard:

De Rijksbijdragen zijn EUR 2,4 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt verklaard door positieve aanpassingen door het Rijk in 2019 van de berekeningsgrondslagen van de rijksvergoedingen voor het schooljaar 2018-2019 en 2019-2020, groeigelden en verhoging van het bedrag aan werkdrummiddelen.

Daarnaast is er een bedrag van EUR 0,7 ontvangen in het kader van het Convenant 'Extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs 2020-2021'.

De overige overheidsbijdragen en subsidies zijn EUR 0,2 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt verklaard door hogere bijdragen betreffende diverse projecten van bijvoorbeeld het project de schakelklassen. De kosten met betrekking tot deze projecten waren voor een groot deel begroot. Ook zijn er projecten gestart in 2019 die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend waren.

De personeelskosten zijn EUR 1,5 miljoen hoger dan begroot:

- De loonkosten zijn EUR 0,7 miljoen hoger dan begroot (deels reguliere loonkosten, deels project gerelateerd). Er was een besparing begroot van EUR 1,2 mio. De vervangingskosten zijn hoger uitgekomen dan begroot, met name door meer zwangerschap gerelateerd verzuim en verlof. Door de maatregel van de eerste dag en meer WAZO-uitkeringen is uiteindelijk een besparing gerealiseerd van EUR 0,5 mio.
- Kosten voor inhuur van personeel zijn hoger dan begroot. Reguliere inhuur lager dan begroot, project gerelateerde inhuur hoger dan begroot, per saldo EUR 0,3 miljoen hoger.
- Tegenover de project gerelateerde personeelskosten staan grotendeels ook extra inkomsten. Voor de projecten Zij-instroom en Opleiden in de school is sprake van een belangrijke eigen bijdrage.

De belangrijkste ontwikkelingen/uitgangspunten in de meerjarenbegroting zijn:

- De negatieve resultaten betreffen onttrekkingen aan de bestemmingsreserves om bewust ingezette investeringen t.b.v. werkdrukverlaging op te vangen.
- Om de begroting 2020-2024 naar een financieel verantwoord niveau te brengen zijn de volgende afspraken gemaakt:
 - bij de formatie 2020-2021 zal worden uitgegaan van 27 leerlingen per groep⁷;
 - de maatregel inzake de 1e dag afwezigheid wordt verlengd;
 - De komende jaren dient rekening te worden gehouden met minder uitgaven passend onderwijs als gevolg van dalende inkomsten passend onderwijs. Ten aanzien van de inkomsten passend onderwijs kan worden opgemerkt dat in 2020 de verevening is gerealiseerd.
 - Extra (werkdruk)middelen die beschikbaar worden gesteld bovenop de huidige middelen worden zodanig ingezet dat zij niet leiden tot extra kosten.
- In de begroting is rekening gehouden met het aantal leerlingen gebaseerd op de (concept) schoolbegrotingen 2020-2024. Naar verwachting zal het aantal leerlingen in de volgende jaren lager zijn dan thans begroot.
- Bij de inkomsten uit passend onderwijs is rekening gehouden met de op dat moment bekend zijnde bedragen. De kosten die gepaard gaan met passend onderwijs moeten binnen de beschikbare budgetten blijven.

⁷ Bij de hoogte van de formatie wordt ieder jaar rekening gehouden met een herverdeelmiddel met normen voor de groepsformatie (gebaseerd op het leerlingaantal en evt. achterstandenbeleid, kleine scholentoeslag en meerdere gebouwen), onderwijskundig leiderschap, onderwijskundige begeleiding, onderwijskundige ict-ondersteuning, bewegingsonderwijs en overige ondersteuning (administratief, conciërge en onderwijsassistentie). Daarnaast kunnen werkdrukmiddelen ingezet worden voor formatie. Hierdoor kan de werkelijke groepsomvang lager liggen dan gemiddeld 27.

- De personeelskosten zijn met ruim 84% van de baten de grootste kostenpost binnen Consent. Hierin zijn zowel de loonkosten begrepen als de overige personeelskosten, zoals de kosten voor scholing, vervanging en ziektepreventie. Voor de prognose van de bezetting in fte, zie hiervoor. Bij de inschatting van de personeelslasten is rekening gehouden met het verloop van het personeel.
- Consent is eigen risicodragers voor de vervanging van personeel. Hiermee is in de begroting rekening gehouden.
- Het beleid om personeel zo efficiënt mogelijk in te zetten wordt voortgezet. Tweemaal per jaar wordt beoordeeld of het nodig is personeel binnen de stichting over te plaatsen; per 1 augustus en per 1 januari (indien de werkelijke leerlingenaantallen afwijken van de verwachte aantallen).
- Consent werkt met een Consent Flexteam: een team van 26,8 fte (31-12-2019) die flexibel inzetbaar zijn binnen Consent. De personeelsleden in het Flexteam vervangen zoveel mogelijk de afwezigheid van leerkrachten.
- Vanaf 1-1-2020 is de Wet arbeidsmarkt in balans (Wab) in werking getreden, waardoor de kosten van inhuur sterk zullen stijgen. Deze wet verkleint de verschillen tussen vast en flexwerk. Consent probeert altijd een goede balans te houden tussen risico's en kosten. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal payroll-contracten in 2019 is gedaald ten gunste van het aantal tijdelijke aanstellingen. Hiermee is in de begroting nog geen rekening gehouden.
- Belangrijke huisvestingsaspecten zijn de komende jaren klimaatbeheersing op de scholen en een moderne inrichting van de schoolpleinen. Voor nadere toelichting inzake huisvesting en eventuele voorgenomen investeringen wordt verwezen naar hoofdstuk 2, paragraaf 3.

BALANS IN MEERJARIG PERSPECTIEF

EUR X EUR 1.000	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
ACTIVA					
VASTE ACITVA					
Materiële vaste activa	3.729	3.523	3.480	3.570	3.630
Totaal vaste activa	3.729	3.523	3.480	3.570	3.630
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen	3.514	3.236	3.000	3.000	3.000
Liquide middelen	10.115	10.640	6.440	6.350	6.170
Totaal vlottende activa	13.629	13.876	9.440	9.350	9.170
TOTAAL ACTIVA	17.358	17.399	12.920	12.920	12.800
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	4.295	4.286	4.290	4.290	4.290
Bestemmingsreserves	2.959	3.149	730	730	510
Totaal eigen vermogen	7.254	7.435	5.020	5.020	4.800
VOORZIENINGEN	5.018	4.490	3.400	3.400	3.500
KORTLOPENDE SCHULDEN	5.086	5.474	4.500	4.500	4.500
TOTAAL PASSIVA	17.358	17.399	12.920	12.920	12.800

Onderstaand zijn de belangrijkste mutaties in de balansposten in het verslagjaar t.o.v. het voorgaande jaar opgenomen:

- De materiële activa zijn per 31-12-2019 gedaald met EUR 0,2 miljoen ten opzichte van 31-12-2018. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de afschrijvingslasten 2019 hoger zijn dan de investeringen 2019.
- De vorderingen zijn ten opzichte van 31-12-2018 gedaald met EUR 0,3 miljoen naar EUR 3,2 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling van de overige vorderingen (EUR - 0,3 miljoen, vooral i.v.m. nabetaling SWV 23.02 in 2018).
- Het saldo liquide middelen bedraagt per 31-12-2019 EUR 10,6 miljoen. Dit is EUR 0,5 miljoen hoger dan 31-12-2018 wat voornamelijk wordt veroorzaakt door ontvangen gelden vanuit de overheid aan het einde van het jaar.
- Het eigen vermogen is als gevolg van het positieve resultaat over 2019 gestegen met EUR 0,2 miljoen.
- De voorzieningen zijn gedaald met EUR 0,5 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door de daling van de voorziening groot onderhoud. De werkelijke onderhoudsuitgaven over 2019 waren EUR 1,7 miljoen ten opzichte van een dotatie over 2019 van EUR 1,2 miljoen. De werkelijke onderhoudskosten over 2019 waren hoger doordat in eerdere jaren uitgestelde werkzaamheden zijn uitgevoerd in 2019.
- De kortlopende schulden zijn per 31-12-2018 gestegen met EUR 0,4 miljoen naar EUR 5,5 miljoen per 31-12-2019. Dit wordt veroorzaakt door een hoger openstaand crediteurensaldo per 31-12-2019 (EUR +0,2 miljoen). Ook de overige kortlopende schulden zijn hoger ten opzichte van 31-12-2018 (EUR +0,2 miljoen, meerdere kleinere posten).

Toelichting op de meerjarenbalans 2020, 2021, 2022:

- Voor de komende jaren is en blijft er sprake van een gezonde financiële situatie.
- Op Consent-niveau wordt rekening gehouden met een investeringsplafond van EUR 800.000 per jaar, zodat de (jaarlijkse) afschrijvingskosten in de hand worden gehouden. Investeringsplannen kunnen eenmaal per jaar – gekoppeld aan de schoolbegroting – ingediend worden, waarna alle investeringen in totaliteit beoordeeld worden. Op basis van de concept schoolbegrotingen zullen de verwachte investeringen de komende jaren in 2020, 2021 en 2022 boven de 0,8 miljoen uitkomen. In deze jaren zijn er hoge geplande vervangingsinvesteringen van meubilair (EUR 0,3 miljoen). De geplande investeringen in vervanging van meubilair lopen de jaren daarna weer terug naar het normale niveau van EUR 0,1 miljoen.
- Consent heeft geen langlopende schulden. Consent heeft anderzijds ook geen gebouwen in eigendom. Eigen langlopende financieringsbronnen financieren de langlopende bestedingen volledig en daarnaast een groot deel van de kortlopende bestedingen. Dit betekent dat de 'current ratio' (kortlopende activa / kortlopende schulden) de komende jaren goed is en ruim boven de signaleringsgrens van 1,0 ligt.
- De solvabiliteit 2 ((eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen) is rond de 69% en ligt ruim boven de signaleringsgrens van de inspectie van 30%. De algemene reserve is licht hoger dan het normniveau voor het weerstandsvermogen (EUR 4,2 miljoen; 2019).
- De publieke bestemmingsreserves bestaan uit een bestemmingsreserve Werkdrukverlaging en Kwaliteitsverbetering Openbaar Onderwijs, een bestemmingsreserve Bestedingsplannen scholen en een nieuw gevormde bestemmingsreserve Convenant extra geld werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel.

- Consent heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in personeel en de kwaliteit van onderwijs. Hierdoor zijn tekorten ontstaan, die gefinancierd konden worden uit de bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve zal in 2024 zijn afgebouwd naar een niveau van EUR 0,1 miljoen. Op dat moment moeten de uitgaven weer passend zijn bij de inkomsten.
- Consent zal scholen vanuit het strategisch perspectief blijven ondersteunen bij de implementatie van innovatieve concepten en ontwikkeling van schoolteams. Dit gebeurt binnen de exploitatie.

3.3 FINANCIËLE POSITIE

KENGETALLEN

Kengetal	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting T+2	Begroting T+3	Signalering
Solvabiliteit 2	70,7%	68,5%	65,2%	65,2%	64,8%	Ondergrens: <0,30
Liquiditeit	2,68	2,54	2,10	2,08	2,04	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	-0,02	0,00	-0,02	0,00	0,00	3 jaar negatief

Solvabiliteit 2 (eigen vermogen + voorzieningen)/totaal passiva
 Liquiditeit (current ratio) vlottende activa/kort vreemd vermogen
 Rentabiliteit resultaat/totale baten

Reservepositie

Consent actualiseert haar kapitaalbehoefte jaarlijks op basis van een risk control framework dat gebaseerd is op de stuurvariabelen zoals deze voor Consent van toepassing zijn. De risicoanalyse maakt een geïntegreerd onderdeel uit van de planning & control cyclus (zie hoofdstuk 2.6).

Zoals uit de risicoanalyse blijkt acht Consent ultimo 2019 een financiële buffer van EUR 4,2 miljoen noodzakelijk op basis van de risico's die de organisatie heeft geïdentificeerd (2018: EUR 4,2 miljoen). Deze kapitaalbehoefte komt overeen met een percentage van circa 8,7% (2018: 9,2%) van de totale baten.

De algemene reserve bedraagt ultimo 2019 EUR 4,3 miljoen. Uit de risicoanalyse is een kapitaalbehoefte gebleken van EUR 4,2 miljoen (excl. bestemmingsreserves). De algemene reserve ligt EUR 0,1 miljoen boven de norm (2018: EUR 0,1 miljoen boven de norm). Op basis van de meerjarenbegroting zullen de bestemmingsreserves de komende jaren afnemen. Dit is een bewuste keuze van Consent.

3.4 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM: CORONACRISIS

Hoewel de Coronacrisis diepgaande impact heeft op het onderwijs, verwachten wij geen verhoogde risico's ten aanzien van de continuïteit van de stichting.

Daarnaast verwachten wij geen significante bijstelling van de toekomstige exploitaties.

De belangrijkste risico's voor de organisatie betreffen de gezondheid van de leerlingen en het personeel en de kwaliteit van het onderwijs.

Wij verwachten dat de Coronacrisis mogelijk invloed heeft op het ziekteverzuim en de benodigde investeringen in het digitaliseren van de lesmethodes. Deze risico's zijn vooralsnog echter niet te kwantificeren in financiële zin.

JAARREKENING 2019

1. BALANS PER 31-12-2019

EUR Bedragen: x 1	31-12-2019	31-12-2018
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	3.523.382	3.728.723
Totaal van vaste activa	3.523.382	3.728.723
Vlottende activa		
Vorderingen	3.235.866	3.515.155
Kortlopende effecten		
Liquide middelen	10.639.718	10.114.610
Totaal van vlottende activa	13.875.584	13.629.765
Totaal van activa	17.398.966	17.358.488
Passiva		
Eigen vermogen	7.434.824	7.254.165
Voorzieningen	4.489.673	5.017.950
Kortlopende schulden	5.474.469	5.086.373
Totaal van passiva	17.398.966	17.358.488

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

EUR Bedragen: x 1	1-1-2019		1-1-2018
	t/m		t/m
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
Baten			BEGROTING
Rijksbijdragen	46.186.712	43.737.086	43.770.000
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	666.943	849.715	420.000
Overige baten	1.006.958	1.261.117	920.000
Totaal baten	47.860.613	45.847.918	45.110.000
Lasten			
Personeelslasten	40.145.655	39.258.068	38.640.000
Afschrijvingen	944.669	943.002	970.000
Huisvestingslasten	3.026.288	3.054.252	3.020.000
Overige lasten	3.573.691	3.502.147	3.450.000
Totaal lasten	47.690.303	46.757.469	46.080.000
Saldo baten en lasten	170.310	-909.551	-970.000
Financiële baten	10.349	12.048	20.000
Resultaat	180.659	-897.503	-950.000

3. KASSTROOMOVERZICHT 2019

	1-1-2019	01-01-2018
	t/m	t/m
EUR Bedragen: x 1	31-12-2019	31-12-2018
Kasstroomen uit operationele activiteiten		
<i>Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening</i>	170.310	-909.551
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat		
<i>Aanpassingen voor afschrijvingen</i>	944.669	943.002
<i>Toename (afname) van voorzieningen</i>	-528.277	174.080
<i>Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat</i>	416.392	1.117.082
Veranderingen in werkkapitaal		
<i>Afname (toename) van kortlopende vorderingen</i>	268.593	-552.099
<i>Toename (afname) van kortlopende schulden</i>	388.096	-131.274
<i>Totaal van veranderingen in werkkapitaal</i>	656.689	-683.373
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.243.391	-475.842
<i>Ontvangen interest</i>	21.045	24.682
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	1.264.436	-451.160
Kasstroomen uit investeringsactiviteiten		
<i>Verwerving van materiële vaste activa</i>	-739.484	-721.685
<i>Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van materiële vaste activa</i>	156	3.862
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	-739.328	-717.823
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	0	0
<i>Toename (afname) van liquide middelen</i>	525.108	-1.168.983

4. TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE JAARREKENING 2019

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie is een stichting; de voornaamste activiteiten van Consent bestaan uit het aanbieden van openbaar en speciaal basisonderwijs.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De cijfers 2018 zijn waar nodig geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2019 mogelijk te maken.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur.

Stoelen, leerling- en docentensets, bureaus, kasten en tafels worden verantwoord onder de categorie "Meubilair".

Digiborden worden verantwoord onder de categorie "Audiovisuele Middelen".

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Aanpassingen gebouwen	10 jaar
Meubilair	15 jaar
Leermiddelen	8 jaar
Hard- en software	4 jaar
Audiovisuele middelen (incl. digiborden)	5 jaar
Sport- en spelmateriaal	10 jaar
Overige inventaris en apparatuur	10 jaar

Als activeringsgrens wordt EUR 500 gehanteerd.

Investeringsubsidies worden zichtbaar in mindering gebracht op de materiële vaste activa.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen berust bij de gemeenten, het juridisch eigendom bij het schoolbestuur. Schoolgebouwen zijn om deze reden niet op de balans opgenomen. De kosten voor groot onderhoud aan de schoolgebouwen worden – voor zover deze voor rekening van het schoolbestuur komen - bekostigd uit de voorziening voor groot onderhoud.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd op nominale waarde. Indien niets anders is vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de bestemmingsreserves gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het CvB. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door het bestuur is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve.

Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De voorziening groot onderhoud weerspiegelt het meerjaren onderhoudsplan, waarin per locatie de geraamde onderhoudskosten zijn vastgelegd. Dagelijks onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van de exploitatierekening gebracht. De jaarlijkse toevoeging aan de voorziening groot onderhoud wordt bepaald op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit dit plan bestaat. Hiermee maakt Consent gebruik van de tijdelijke regeling conform de regeling jaarverslaggeving Onderwijs.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen welke is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP). Deze pensioenregeling wordt – overeenkomstig de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

Per 31-12-2019 bedraagt de dekkingsgraad van de Stichting Pensioenfonds ABP 98% (31-12-2018: 97%). De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde over twaalf maanden en bedroeg per 31-12-2019 96% (31-12-2018 103,8%). ABP hoeft de pensioenen dit jaar niet te verlagen. 31 december 2019 was een belangrijke dag. Zeker in pensioenland. Als de dekkingsgraad van ABP op die dag onder de kritische ondergrens kwam, had het ABP de pensioenen in 2020 moeten verlagen. De kans op verlaging was in 2019 ineens heel reëel. Door een ongekend lage rente in de zomermaanden zakte de dekkingsgraad van ABP flink. Gelukkig liet de dekkingsgraad in de laatste twee maanden van 2019 weer een stijgende lijn zien. De verhouding tussen de verplichtingen van ABP en het geld dat er in kas is, was ultimo 2019 voldoende om niet te hoeven verlagen.

Kortlopende Schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage van OCW, overige OCW-subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden ontvangen overige bijdragen. Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

5. BALANSSPECIFICATIES

Materiële vaste activa:	Inventaris en			Totaal van materiële vaste activa
	Gebouwen	apparatuur	Overige materiële vaste activa	
Verloopoverzicht EUR 31-12-2019				
EUR Bedragen X 1				
Begin van de periode				
Historische kostprijs aan het begin van de periode	86.901	6.740.466	1.599.353	8.426.720
Som der afschrijvingen en waardeverminderingen van materiële vaste activa aan het begin van de periode	71.211	3.714.627	912.159	4.697.997
Materiële vaste activa aan het begin van de periode	15.690	3.025.839	687.194	3.728.723
Verloop				
Investerings	0	587.163	152.321	739.484
Desinvesterings	38.623	340.055	180.198	558.876
Afschrijvingen	4.828	760.137	179.704	944.669
Afschrijving op desinvesteringen	38.623	339.899	180.198	558.720
Mutatie gedurende de periode	-4.828	-173.130	-27.383	-205.341
Einde van de periode				
Historische kostprijs aan het einde van de periode	48.278	6.987.574	1.571.476	8.607.328
Som der afschrijvingen en waardeverminderingen van materiële vaste activa aan het einde van de periode	37.416	4.134.865	911.665	5.083.946
Materiële vaste activa aan het einde van de periode	10.862	2.852.709	659.811	3.523.382

Glottende activa

EUR Bedragen: x 1	31-12-2019	31-12-2018
Vorderings		
Debiteuren	214.216	82.626
OCW/EZ	2.019.236	2.131.744
Gemeenten en GR's	140.265	71.434
Personeel	12.708	13.735
Overige overheden	69.997	111.727
Overige vorderings	447.694	799.718
Voorziesing wegens oninbaarheid	-26.400	-24.000
Subtotaal vorderings	2.877.716	3.186.984
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	358.150	317.475
Te ontvangen interest	0	10.696
Overlopende activa	358.150	328.171
Totaal van vorderings	3.235.866	3.515.155
Liquide middelen		
Kasmiddelen	170	19
Tegoeden op bankrekenings	10.618.138	10.093.181
Deposito's	21.410	21.410
Liquide middelen	10.639.718	10.114.610
Totaal van glottende activa	13.875.584	13.629.765

Eigen Vermogen

Verloopoverzicht 31-12-2019

EUR Bedragen X 1	Algemene reserve	Bestemmingsreserve publiek	Bestemmingsreserve privaat	Totaal van eigen vermogen
Begin van de periode				
Eigen vermogen aan het begin van de periode	4.294.843	2.761.447	197.875	7.254.165
Verloop				
Resultaat verslagperiode		175.103	5.556	180.659
Overige mutaties verslagperiode	-8.436	8.436		
Eigen vermogen aan het einde van de periode	4.286.407	2.944.986	203.431	7.434.824

Specificatie van de Publieke bestemmingsreserves

EUR Bedragen X 1	Eigen vermogen aan het begin van de periode	Resultaat verslagperiode	Overige mutaties verslagperiode	Eigen vermogen aan het einde van de periode
Bestedingsplannen scholen	545.086	-161.270	8.436	392.252
Werkdrukverlaging, verbetering onderwijskwaliteit	2.216.361	-993.627		1.222.734
Convenant extra geld werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel		1.330.000		1.330.000
	2.761.447	175.103	8.436	2.944.986

Specificatie van de Private bestemmingsreserves

EUR Bedragen X 1	Eigen vermogen aan het begin van de periode	Resultaat verslagperiode	Overige mutaties verslagperiode	Eigen vermogen aan het einde van de periode
Banksaldi scholen	122.669	18.180	0	140.849
Tussenschoolse opvang	75.206	-12.624	0	62.582
	197.875	5.556		203.431

Voorzeningen

Verloopoverzicht 2019

EUR Bedragen X 1	Personele voorzeningen	Voorziening voor groot onderhoud	Totaal van voorzeningen
Voorzeningen, posten			
Begin van de periode			
Voorzeningen aan het begin van de periode	592.422	4.425.528	5.017.950
Verloop			
Dotaties	65.000	1.200.000	1.265.000
Onttrekkingen	82.926	1.691.266	1.774.192
Vrijval	19.085		19.085
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet			
Einde van de periode			
Voorzeningen aan het einde van de periode	555.411	3.934.262	4.489.673
<i>Voorzeningen looptijd korter dan een jaar</i>	<i>59.490</i>	<i>302.910</i>	<i>59.490</i>
<i>Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar</i>	<i>495.922</i>	<i>703.125</i>	<i>495.922</i>
<i>Bedrag looptijd meer dan 5 jaar</i>		<i>2.928.227</i>	

Uitsplitsing Personele voorzeningen

Verloopoverzicht 2019

EUR bedragen X 1	Verlofsparen en sabbatical leave	Voorziening voor jubileumuitkeringen	Totaal personele voorzeningen
Voorzeningen, posten			
Begin van de periode			
Voorzeningen aan het begin van de periode	84.172	508.250	592.422
Verloop			
Dotaties		65.000	65.000
Onttrekkingen	3.761	79.165	82.926
Vrijval		19.085	19.085
Einde van de periode			
Voorzeningen aan het einde van de periode	80.411	475.000	555.411
<i>Voorzeningen met looptijd korter dan een jaar</i>	<i>10.000</i>	<i>49.490</i>	<i>59.490</i>
<i>Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar</i>	<i>70.411</i>	<i>135.172</i>	<i>495.922</i>
<i>Bedrag looptijd meer dan 5 jaar</i>	<i>0</i>	<i>290.338</i>	<i>0</i>

Kortlopende schulden

EUR Bedragen: x 1	31-12-2019	31-12-2018
Schulden aan OCW/EZ	339.044	339.044
Schulden aan gemeenten en GR's	7.208	1.727
Crediteuren	774.125	586.843
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.708.397	1.623.569
Schulden ter zake van pensioenen	524.235	439.014
Kortlopende overige schulden	244.044	139.909
Subtotaal kortlopende schulden	3.597.053	3.130.106
Overlopende passiva, uitsplitsing		
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ	362.310	443.198
Vakantiegeld en vakantiedagen	1.266.536	1.226.148
Overige overlopende passiva	248.570	286.921
Overlopende passiva	1.877.416	1.956.267
Totaal van kortlopende schulden	5.474.469	5.086.373

6. SPECIFICATIES STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Overheidsbijdragen			BEGROTING
	1-1-2019 t/m	1-1-2018 t/m	1-1-2019 t/m
EUR Bedragen: x 1	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
<i>Rijksbijdragen OCW</i>	38.361.089	38.057.004	37.782.070
<i>Overige subsidies OCW</i>	5.697.155	3.230.515	3.880.380
<i>Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV</i>	2.128.468	2.449.567	2.107.080
Rijksbijdragen	46.186.712	43.737.086	43.769.530
<i>Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies</i>	666.943	849.715	417.830
Totaal ov. overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	666.943	849.715	417.830

Overige baten			BEGROTING
	1-1-2019 t/m	1-1-2018 t/m	1-1-2019 t/m
EUR Bedragen: x 1	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
<i>Opbrengst verhuur</i>	221.096	222.985	189.400
<i>Detachering personeel</i>	124.002	180.077	156.000
<i>Ouderbijdragen</i>	265.432	286.629	280.370
<i>Overige</i>	396.428	571.426	294.000
Overige baten	1.006.958	1.261.117	919.770

Lasten			BEGROTING
	1-1-2019 t/m	1-1-2018 t/m	1-1-2019 t/m
EUR Bedragen: x 1	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019
<i>Lonen</i>	28.762.626	28.496.897	
<i>Sociale lasten</i>	4.179.552	4.172.562	
<i>Premies Participatiefonds</i>	1.084.546	1.333.015	
<i>Premies Vervangingsfonds</i>	44.975	45.386	
<i>Pensioenlasten</i>	4.646.136	3.851.146	
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	38.717.835	37.899.006	37.065.140
Overige personele lasten, uitsplitsing			
<i>Dotaties personele voorzieningen</i>	42.154	110.927	
<i>Lasten personeel niet in loondienst</i>	1.282.127	1.069.142	
<i>Overige</i>	727.330	604.633	
Overige personele lasten	2.051.611	1.784.702	1.824.250
<i>Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen</i>	-623.791	-425.640	-250.000
Uitkeringen die personeelslasten verminderen	-623.791	-425.640	-250.000
Personeelslasten	40.145.655	39.258.068	38.639.390
Afschrijvingen op materiële vaste activa	944.669	943.002	972.380
<i>Huurlasten</i>	136.454	132.141	146.190
<i>Verzekeringslasten</i>	10.000	10.000	11.180
<i>Onderhoudslasten (klein onderhoud)</i>	336.271	375.492	341.360
<i>Lasten voor energie en water</i>	590.087	564.444	588.680
<i>Schoonmaakkosten</i>	709.844	726.365	691.540
<i>Belastingen en heffingen</i>	43.632	45.810	41.470
<i>Dotatie onderhoudsvoorziening</i>	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Huisvestingslasten	3.026.288	3.054.252	3.020.690
<i>Administratie- en beheerslasten</i>	1.100.840	1.083.165	1.149.210
<i>Inventaris en apparatuur</i>	185.888	204.294	224.990
<i>Leer- en hulpmiddelen</i>	731.242	625.162	671.750
<i>Overige</i>	1.555.721	1.589.526	1.398.240
Overige lasten	3.573.691	3.502.147	3.444.190

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Soort	Omschrijving	Contractant	Ingang	Einde	Opzegtermijn	Verlengtermijn	Bedrag p/j	Opmerkingen
Lease	Multifunctionals (kopieermachines)	Canon	1-6-2018	31-5-2022	3 maanden	2 x 1 jaar	€ 41.304,84	Europese aanbesteding
Gebruik	Roombeekschool (Prismare)	Gemeente Enschede	17-10-2006	16-10-2046	geen	geen	€ 31.129,00	beëindiging volgens art 110 WPO
Gebruik	Het Kompas (Trefhus)	Domein	1-8-2016	1-8-2056	2 jaar	10 jaar	€ 11.077,00	huurcontract samen met VCO
Gebruik	Harry Bannink (Bijvanck)	Gemeente Enschede	1-4-2009	31-3-2019	geen	1 jaar	€ 35.072,00	beëindiging volgens art 110 WPO
Gebruik	De Uitvinding (Lumen)	Gemeente Enschede	1-8-2015	geen	geen	geen	€ 30.659,00	beëindiging volgens art 110 WPO
Medegebruik	Zeggelt	SKOE	1-8-2017	geen	geen	geen	€ 19.853,00	3 x 7e groepsvergoeding
Huur	Bestuurskantoor	UGL Capital	1-5-2014	30-4-2021	1 jaar	5 jaar	€ 89.592,00	huurcontract samen met VCO

Bankgarantie

Een bedrag van € 21.410 is door de bank verpand ter dekking van een afgegeven bankgarantie voor de huurverplichting van het pand aan de Tromplaan in Enschede.

Honoraria van de accountant

Onderstaand zijn de betaalde honoraria van de externe accountant weergegeven, uitgesplitst naar verschillende werkzaamheden, namelijk onderzoek jaarrekening, controleopdrachten en niet-controle diensten. De gebruikte methode om de honoraria te bepalen betreft de in het boekjaar geboekte kosten (incl. correcties voorgaand jaren).

Separate specificatie kosten instellingsaccountant	2019	2018
<i>Accountantshonoraria controle jaarrekening</i>	22.809	21.654
Accountantshonoraria	22.809	21.654

7. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM: CORONACRISIS

Hoewel de Coronacrisis diepgaande impact heeft op het onderwijs, verwachten wij geen verhoogde risico's ten aanzien van de continuïteit van de stichting. Op korte termijn verwachten wij geen directe impact op de continuïteit van onze organisatie. De belangrijkste risico's voor de organisatie betreffen de gezondheid van de leerlingen en het personeel en de kwaliteit van het onderwijs.

Wij verwachten dat de Coronacrisis mogelijk invloed heeft op het ziekteverzuim en de benodigde investeringen in het digitaliseren van de lesmethodes. Deze risico's zijn voornamelijk echter niet te kwantificeren in financiële zin.

8. VOORSTEL BESTEMMING EXPLOITATIESALDO

Voorgesteld wordt het resultaat (EUR 180.659) als volgt te bestemmen:

- EUR 993.627 ten laste van de bestemmingsreserve Werkdrukverlaging en verbetering onderwijskwaliteit
- EUR 161.270 ten laste van de bestemmingreserve Bestedingsplannen scholen
- EUR 18.180 ten gunste van de bestemmingreserve Banksaldi scholen
- EUR 12.624 ten laste van de bestemmingreserve Tussenschoolse opvang
- Een bedrag van EUR 1.330.000 (zie voorwoord) wordt ten gunste gebracht van de eind 2019 nieuw gevormde bestemmingreserve Convenant extra geld werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel.

Dit voorstel is op voorhand verwerkt in de balans.

MODEL G VERANTWOORDING SUBSIDIES OCW

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule				
Volgn nummer	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Prestatie afgerond?
1	Prestatiebox 2018-2019	Zie toelichting 1	13-4-2018	Ja
2	Prestatiebox 2019-2020	Zie toelichting 2	15-4-2019	Ja
3	Impulsgebieden	Zie toelichting 3	13-4-2018	Ja
4	Impulsgebieden 2018-2019 Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2020	Zie toelichting 4	15-4-2019	Ja
5	Doorstroomprogramma po-vo 2018-2019	DPOVO18102	30-8-2018	Ja
6	Doorstroomprogramma po-vo 2019-2020	DPOVO19084	28-8-2019	nee

G2B Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend EUR Bedragen: x 1											
Volgn nummer	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig boekjaar	Lasten t/m vorig boekjaar	Stand begin boekjaar	Ontvangst in boekjaar	Lasten in boekjaar	Stand ultimo boekjaar	Saldo nog te besteden ultimo boekjaar
1	Studieverlof	Zie toelichting 5	20-09-2016	268.086	268.086	23.058	245.028		245.028	0	0
2	Studieverlof	Zie toelichting 6	23-08-2017	170.886	170.886		170.886		170.886	0	0
3	Studieverlof	Zie toelichting 7	20-09-2018	149.271	149.271		149.271		149.271	0	0
4	Studieverlof	Zie toelichting 8	20-9-2019	217.104				217.104	1.425	215.679	215.679
5	Subsidie Pilot tweetalig primair bao 2019-2020	1005576	20-9-2019	10.000				10.000	10.000	0	0
				815.347	588.243	23.058	565.185	227.104	576.610	215.679	215.679

Toewijzing kenmerk

Toelichting 1

890309 893159 895780 896056 899372 899375 899401 899408 899322 899289 899308 899256 899257 899263 899266 899276 899336 899203 899207 899214 899219 899221 899123 899069 899133 899177 899058 898928 889819 889837 900998 900655

Toelichting 2

976048 977857 978245 977996 979785 979815 979814 979720 979700 979749 980879 980929 980936 980824 980829 980831 980853 980868 980763 980786 980790 980799 980719 980657 980706 980707 980728 979301 967576 967594 981173 980961

Toelichting 3

910191 910884 910913 910851 910856 910862 910867 910838 910836 910806 911044 911053 911076 911006 910991 911008 911015 911037 910964 910941

Toelichting 4

990175 1010987 990722 1010861 991549 991488 991554 991526 991453 1011743 991457 991322 1011771 991413 1011762 991431 991432 1011800 991445 992296 992338 992344 991405 1011823 991381 1011827 992412 1011775 991730 1011864 991755 991708 1011781 991783 1010466

Toelichting 5: 775120 776488 776541 776588 776594 776632 776620 776648 776640 776645 776643 776194 777032 777024 767766

Toelichting 6: 851784 852629 853193 853224 853582 853435 853525 853620 853529 853497 853418 853925 855292 855297 862496

Toelichting 7: 928199 928452 929160 929174 929195 929150

Toelichting 8: 1019916 1006250 1006476 1006899 1006927 1006932 1006952 1006950 1006959 1006958 1007010 1007059 1007072

INZET NIET GEOORMERKTE SUBSIDIES

Deze toelichting heeft tot doel om aan te geven in hoeverre de niet-geormerkte subsidies waarvoor een prestatieverklaring wordt verlangd, zijn besteed om de subsidiedoelen te bereiken. Voor de ontvangen subsidiebedragen wordt verwezen naar Model G1 in de jaarrekening. Deze subsidiebedragen zijn door Consent geheel ingezet.

Impulsgebieden (tot 01-08-2019)

De middelen in het kader van impulsgebieden zijn door Consent - in de vorm van extra formatie - geheel ingezet voor leerlingen met een leerlinggewicht. Afhankelijk van de school wordt gekozen voor kleinere groepen om meer aandacht te kunnen geven aan individuele onderwijsbehoeften van kinderen, aan extra individuele begeleiding van leerlingen, dan wel extra inzet van niet-onderwijzend personeel.

Onderwijsachterstandenbeleid (per 01-08-2019)

De middelen in het kader van onderwijsachterstandenbeleid worden door Consent - in de vorm van extra formatie - op scholen met achterstandsscores geheel ingezet voor leerlingen om meer aandacht te kunnen geven aan individuele onderwijsbehoeften van kinderen, aan extra individuele begeleiding van leerlingen, dan wel extra inzet van niet-onderwijzend personeel.

Prestatiebox

De doelen van de prestatiebox zijn beschreven in de betreffende regelingen van de staatssecretaris van OCW.

De meest recente is de regeling prestatiebox primair onderwijs 2015-2020 van 2 april 2015.

De regeling bevat vier actielijnen:

- Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
- Brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
- Professionele scholen
- Doorgaande ontwikkellijnen

Om de afspraken uit het sectorakkoord te realiseren zijn inspanningen nodig van schoolbesturen en hun scholen.

Consent heeft de ambities van dit akkoord vertaald naar concrete doelstellingen voor de eigen scholen.

In bijlage B van het jaarverslag is per doel schematisch weergegeven op welke wijze Consent invulling geeft aan de in het Bestuursakkoord primair onderwijs beschreven ambities.

MODEL H BEZOLDIGING BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Leidinggevende topfunctionarissen met / zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling, specificatie EUR Bedragen: x 1

Aanhef	Achternaam	Funcctie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Omvang dienstverband	Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Subtotaal bezoldiging	Totale bezoldiging	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	Aanvang functie 2018	Einde functie 2018	Omvang dienstverband (fte) 2018	Dienstbetrekking 2018	Beloning plus belastbare onkosten vergoedingen 2018	Beloningen betaalbaar op termijn 2018	Totale bezoldiging 2018	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum 2018
De heer	MB Poppink	Voorzitter CvB	01-01	31-12	1,0	Nee	120.429	19.710	140.139	140.139	152.000	01-01	31-12	1,00	Ja	115.614	17.874	133.488	146.000
De heer	AHB Timmerhuis	Lid CvB	01-01	31-12	1,0	Nee	119.272	19.710	138.982	138.982	152.000	01-01	31-12	1,00	Ja	115.564	17.874	133.438	146.000

Aanhef	Voorletters	Achternaam	Funcctie categorie	Aanvang functie	Einde functie	Totale bezoldiging	Individueel toepasselijk bezoldigings maximum	Funcctie categorie 2018	Aanvang functie 2018	Einde functie 2018	Bezoldiging 2018	Individueel toepasselijk bezoldigings maximum 2018	
Mevr	K.R.	Eijkelenburg	Lid	01-01	31-05	2.610	6.288	Lid	01-01	31-12	6.264	14.600	
Mevr	J.I.A.	Visscher-Voerman	Lid	01-01	31-12	6.300	15.200	Lid	01-01	31-12	6.300	14.600	
Mevr	A.J.	Koster	Lid	01-01	31-12	6.300	15.200	Lid	01-01	31-12	6.300	14.600	
De heer	A.C.H.	Bogaarts	Voorzitter t/m	31-05	01-01	31-05	3.883	9.432	Voorzitter	01-01	31-12	9.318	21.900
De heer	H.H.J.	Ritzen	Voorzitter vanaf	01-06	01-01	31-12	7.809	19.633	Lid	01-01	31-12	6.300	14.600
Mevr.	L..	Bakker	Lid	01-06	31-12	3.675	8.912						
Dhr.	D.P.E.	Van Zijl	Lid	01-06	31-12	3.675	8.912						

MODEL E VERBONDEN PARTIJEN

Minderheidsdeelname		
Volgnummer	Juridische vorm	Statutaire zetel
Samenwerkingsverband 23.02	Stichting	Oldenzaal
Stichting BOK	Stichting	Enschede
VVE Brede School Losser	Vereniging	Losser

Toelichting

Bovengenoemde verbonden partijen zijn niet in de consolidatie opgenomen in verband met het ontbreken van een beslissende zeggenschap en of overheersende invloed.

9. OVERIGE GEGEVENS

9.1 CONTROLEVERKLARING

adres Hengelosestraat 585
7521 AG Enschede
telefoon 053-4810481
e-mail enschede@jonglaan.nl
internet www.jonglaan.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Consent

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Consent te Enschede gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Consent op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Consent zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijnhet in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 8 juni 2020

De Jong & Laan Accountants B.V.

Origineel getekend door N.C. van der Wolf MSc RA

BIJLAGE A VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Jaarverslag Raad van Toezicht 2019

De Raad van Toezicht van Consent houdt op onafhankelijke wijze integraal toezicht op het beleid van het tweehoofdige College van Bestuur en de algemene gang van zaken binnen Consent en de met haar verbonden rechtspersonen. De Raad van Toezicht staat het College van Bestuur met raad ter zijde en bespreekt periodiek de hoofdlijnen van het beleid van Consent. De Raad van Toezicht is de werkgever van het College van Bestuur.

Samenstelling Raad van Toezicht tot en met mei 2019

De Raad van Toezicht van Consent bestaat uit vijf leden die worden benoemd door de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Enschede, Dinkelland, Oldenzaal en Losser (DOL) op voordracht van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht van de Stichting Consent was tot en met mei 2019 als volgt samengesteld:

- dhr. drs. A.C.H. Bogaarts (tot 1 juni 2019)
- mevr. drs. K.R. van Eijkelenburg (tot 1 juni 2019)
- mevr. mr. drs. A.J. Koster (tot 1 april 2022, niet herbenoembaar)
- dhr. dr. H.T.M. Ritzen (tot 1 juli 2020, herbenoembaar)
- mevr. dr. J.I.A. Visscher-Voerman (tot 1 februari 2021, herbenoembaar)

Volgens het rooster van aftreden zijn in 2019 dhr. Bogaarts (voorzitter) mevr. van Eijkelenburg (lid) afgetreden. In juni 2019 zijn twee nieuwe leden met specialisatie op gebied van financiën en human resources (ondernemerschap) benoemd in de Raad van Toezicht. Hiervoor heeft de Raad een sollicitatiecommissie ingesteld met een voorzitter en twee leden uit de Raad, twee vertegenwoordigers uit de GMR (1 bestuurslid en 1 ouder), en een lid namens de gemeente Enschede en DOL-gemeenten. De sollicitatiecommissie heeft de kandidaten op basis van unanimitieit voorgedragen aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enschede. De sollicitatiecommissie is begeleid door CK Search gevestigd in Oldenzaal.

Samenstelling Raad van Toezicht vanaf juni 2019:

- dhr. dr. H.T.M. Ritzen, voorzitter (tot 1 juli 2020, herbenoembaar)
- mevr. drs. L. Bakker – (tot 1 juni 2023, herbenoembaar)
- mevr. mr. drs. A.J. Koster (tot 1 april 2022, niet herbenoembaar)
- mevr. dr. J.I.A. Visscher-Voerman (tot 1 februari 2021, herbenoembaar)
- dhr. drs. D.P.E. van Zijl RA (tot 1 juni 2023, herbenoembaar)

De Raad van Toezicht kent een brede samenstelling, waardoor deskundigheid op het gebied van onderwijs, juridisch, financiën, huisvesting, personeelsbeleid, organisatie en bedrijfsvoering in voldoende mate aanwezig en geborgd is. Verder streeft de Raad van Toezicht naar evenwichtige vertegenwoordiging uit sectoren die zich richten op het (basis)onderwijs.

Hoofdfunctie en nevenfunctie(s) leden Raad van Toezicht

De heer dr. H.T.M. Ritzen, voorzitter Raad van Toezicht

Hoofdfunctie: emeritus lector beroepsonderwijs en zelfstandig onderzoeker

Nevenfuncties: Lid klachtencommissie Examinering en Student van ROC van Twente. Lid

kwaliteitscommissie Stichting 'Ieder mbo een practoraat'. Docent Master Leren en Innoveren

Ontwerpend Onderzoeker Saxion Hogeschool Deventer. Partner R&I advies

Mevrouw drs. L. Bakker- Brusse, lid Raad van Toezicht
 Hoofdfunctie: Directeur Praktijk Centrum Proces Technologie
 Nevenfunctie: Bestuurslid SIVE en bestuurslid Techwise Twente

Mevrouw mr. drs. A.J. Koster, lid Raad van Toezicht
 Nevenfunctie: Voorzitter Klachtencommissie Ziekenhuisgroep Twente (ZGT)

Mevrouw dr. J.I.A. Visscher-Voerman, lid Raad van Toezicht
 Hoofdfunctie: lector Innovatief en Effectief Onderwijs, Saxion Hogeschool
 Nevenfunctie: Lid Raad van Toezicht Concordia en lid Raad van Toezicht Stichting Carmel (tot 1 juli 2019)

De heer drs. D.P.E. van Zijl RA, lid Raad van Toezicht
 Hoofdfunctie: Tot 31 oktober directeur Finance ROC van Twente en vanaf 1 november 2019 directeur Finance bij Universiteit Twente.
 Nevenfunctie: Lid Raad van Commissarissen van Woningstichting Domijn te Enschede.

Code Goed Bestuur

De Raad van Toezicht onderschrijft de Code Goed Bestuur en toetst jaarlijks of aan de bepalingen in de code wordt voldaan. Op basis van artikel 3 uit de code is het principe 'pas toe of leg uit' van toepassing en op basis van artikel 12 van de code geeft de Raad van Toezicht uitleg in haar jaarverslag over eventuele afwijkingen. Artikel 24 lid 3 schrijft voor dat een lid van het intern toezichtorgaan geen lid kan zijn bij een andere organisatie in dezelfde of aanpalende onderwijssector in hetzelfde voedingsgebied. Dhr. van Zijl is lid van de Raad van Toezicht van Consent, werkt bij de Universiteit Twente en is tevens lid van de Raad van Commissarissen van woningstichting Domijn. Bij meerdere schoolgebouwen is sprake van een huurcontract met Domijn. De Raad van Toezicht heeft geconstateerd dat er geen problemen zijn ten aanzien van het onafhankelijk functioneren van dhr. van Zijl. Voor onderwerpen die betrekking hebben op besluiten van de Universiteit Twente en de Woningstichting Domijn zijn werkafspraken gemaakt en worden buiten aanwezigheid van het betreffende lid besproken.

Commissies

Binnen de Raad van Toezicht is een renumeratiecommissie ingesteld, die toezicht houdt op, en voorstellen doet voor benoeming en beloning van het CvB. Tot 1 juni 2019 bestond de commissie uit dhr. Bogaarts (vz) en dhr. Ritzen (vice-vz). De commissie heeft in februari 2019 beoordelingsgesprekken met het College van Bestuur gevoerd. De wijze waarop deze gesprekken verlopen en welke gevolgen een beoordeling kan hebben, is vastgelegd in het beoordelingsreglement. De gesprekken hebben plaatsgevonden op basis van de zelfevaluatie van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht stelt vervolgens een gesprekskader vast en voert op basis van de prestatie-indicatoren en doelstellingen (gebaseerd op de risicoanalyse) het beoordelingsgesprek. Eerst een gesprek met het gehele bestuur waarin de balans wordt opgemaakt van het functioneren van het College als collectief, en vervolgens twee individuele gesprekken (gericht op het bestuurlijk vermogen van de individuele bestuurder). De kritische prestatie-indicatoren worden na overleg met het College van Bestuur jaarlijks door de Raad van Toezicht vastgesteld. Bij de voorbereiding op het beoordelingsgesprek wordt de gehele Raad van Toezicht betrokken. Na 1 juni 2019 bestaat de commissie uit dhr. Ritzen en mevr. Koster.

Deze commissie heeft in juni 2019 functioneringsgesprekken met de individuele bestuurders gevoerd; uitgangspunt voor het functioneringsgesprek vormen de gesprekspunten van de Raad van Toezicht en de reflectieverslagen van de bestuurders.

De Auditcommissie is een vaste commissie die zich bezighoudt met het beoordelen van onder andere het functioneren van het interne risicobeheersingssysteem van Consent en bestond tot 1 juni uit de dhr. Bogaarts en dhr. Ritzen en na 1 juni 2019 uit dhr. Van Zijl en dhr. Ritzen. De Auditcommissie ziet toe op de naleving van de Code Goed Bestuur, op de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van middelen van de stichting en op de naleving van de wettelijke verplichtingen. De Auditcommissie heeft in 2019 drie maal overleg gevoerd met het College van Bestuur, de controllers van Consent en de accountant van Consent. Besproken zijn: de documenten van de planning- en control cyclus, het jaarverslag van Consent, de meerjarenbegroting en het accountantsverslag. De leden van de Auditcommissie geven in de vergadering van de Raad van Toezicht toelichting op de gevoerde overleggen. Het accountantsverslag wordt na persoonlijke toelichting van de accountant in het reguliere overleg van de Raad van Toezicht besproken en vastgesteld. Tevens wordt de accountant bedoeld in artikel 2:293 lid 1 BW aangewezen.

Vergaderingen

De Raad van Toezicht heeft in het jaar 2019 als volgt vergaderd:

- Vijfmaal agendaoverleg met het College van Bestuur en de bestuurssecretaris ter voorbereiding van de agenda en afstemming van de onderwerpen van de reguliere Raadsvergaderingen.
- Vijfmaal met reguliere agenda waarvan vijf maal in aanwezigheid van het College van Bestuur.
- Tweemaal met het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, waaraan een afvaardiging van de Raad van Toezicht (dhr. Ritzen en mevr. Visscher-Voerman) deelneemt. Voor dit overleg worden de agenda en de verslaggeving om toerbeurten verzorgd. Onderwerpen zijn onder andere: invoering strategisch plan (waarden, cultuur en gedrag), beleidsintenties GMR, herinrichting GMR, beloning bestuurders, financieel meerjarenbeleid Consent, vacatures en profielen Raad van Toezicht 2019, medezeggenschap van medewerkers.
- Eenmaal met het College van Bestuur, de controller, de bestuurssecretaris en de leden van de Raad van Toezicht voor de jaarlijkse heidag (tevens scholingsdag en evaluatie van de Raad van Toezicht).

Naast deze vergaderingen hebben de leden van de Raad van Toezicht in 2019 twee scholenbezoeken afgelegd, de onderwijsdag bijgewoond, zijn ze aanwezig geweest op de kerstborrel en nieuwjaarsreceptie en bij de afsluiting van het schooljaar met de medewerkers van het bestuursbureau, directeuren en oud-directeuren en College van Bestuur. Tijdens de schoolbezoeken worden de leden van de Raad van Toezicht geïnformeerd over de wijze waarop de Consent-school het strategisch beleid uitvoert, vervaecht in het specifieke schoolbeleid en samenwerkt met ouders (en overige stakeholders). Door de schoolbezoeken stelt de Raad van Toezicht zich op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de Consent-scholen.

Verantwoording interne werkwijze Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft in 2019 op een constructieve wijze vergaderd. Besluiten over goedkeuringen en vaststellingen zijn op basis van consensus genomen. Ook is sfeervol afscheid genomen van dhr. Bogaarts en mevr. van Eijkelenburg. De nieuwe leden hebben kennis genomen van de beleidsstrategische thema's van Consent, de ambities, interne kwaliteitszorgsysteem en de meerjarenbegroting. De Raad heeft een trainee van de Vereniging voor Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI) vanaf 1 april tot 31 oktober 2019 laten meelopen. Deze meelooperperiode is onderdeel van de 'Oriëntatiesessie aankomende Toezichthouder voor meer diversiteit binnen Raden van Toezicht', gericht op young professionals (jonger dan 40 jaar). De trainee heeft actief geparticipeerd in het agendaoverleg, de bijeenkomsten van de Raad en heeft een evaluatieverslag geschreven. De meelooperperiode werd zowel door de Raad, als door de trainee als inspirerend ervaren. Het vice-voorzitterschap is van 1 juni tot en met 31 december 2019 niet belegd. Op basis van een 'alternerend rooster' zijn alle toezichthoudende taken evenredig over alle leden verdeeld. In de loop van 2020 wordt het vice-voorzitterschap belegd.

Professionalisering en evaluatie Raad van Toezicht

Op de heidag van 8 maart 2019 is de volledige Raad van Toezicht door dr. Tim Post (gastspreker) geprofessionaliseerd in het bevorderen van nieuwsgierigheid bij po-leerlingen, de verbinding van nieuwsgierigheid aan wetenschap en technologie en wat betekent dit voor de leerkracht. Zo kunnen leerkrachten de verwondering en de nieuwsgierigheid van kinderen bevorderen door hen te stimuleren tot onderzoekend en ontwerpend leren. Daarnaast moeten de leerkrachten aansluiten op de talenten van hun leerlingen en hen uitdagen de talenten te ontwikkelen. Samen met de gastspreker heeft de Raad gediscussieerd over de inrichting van de organisatorische randvoorwaarden van deze processen in de individuele Consentscholen. Maar ook over de inrichting van een netwerk en de verduurzaming van dit netwerk bedoeld voor leerlingen uit de Consentscholen en scholen aanpalend aan Consent.

De Raad heeft haar werkzaamheden geëvalueerd door de werkzaamheden van 2019 te vergelijken met de afspraken uit 2018. Ook zijn tijdens de heidag de governance evaluatiecriteria besproken en is de beoordelingssystematiek toegelicht.

Toezichtkaders voor het handelen van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Consent voert het toezicht uit op basis van onderstaande (toezichts)kaders:

- Wet op het primair onderwijs (WPO)
- Wet passend onderwijs
- Code goed bestuur in het primair onderwijs
- Statuten Consent
- Bestuursreglement en prestatie indicatoren Consent
- Algemeen profiel Raad van Toezicht Consent (vastgesteld in 2016)
- Reglement waarin profiel, samenstelling, functioneren, taken en bevoegdheden in relatie tot het College van Bestuur is opgenomen

In februari 2019 zijn de nieuwe profielen van de vacante Raadszetels door het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad van Stichting Consent vastgesteld.

Bezoldiging Raad van Toezicht 2019

In 2019 hebben de leden en de voorzitter van de Raad van Toezicht op jaarbasis een vergoeding van resp. € 6.036,- en € 9.054,- bruto ontvangen. Afhankelijk van de situatie wordt dit bedrag verhoogd met 21% btw. Overige vergoedingen, zoals bijvoorbeeld reiskosten, zijn niet separaat gedeclareerd. De commissieleden hebben in 2019 geen separate vergoeding ontvangen.

Werkgeverschap College van Bestuur

De Raad van Toezicht is de werkgever van het College van Bestuur van Consent. Jaarlijks worden met het College van Bestuur een functionerings- en een beoordelingsgesprek gehouden. De Raad van Toezicht draagt zorg voor de voorbereiding, uitvoering en schriftelijke verslaglegging. Het College wordt op vooraf vastgestelde doelen en kritische prestatie indicatoren beoordeeld. De wijze waarop de gesprekken plaatsvinden en de gevolgen die de beoordeling heeft voor het functioneren van het College is vastgelegd in het beoordelingsreglement "Reglement beoordeling en beloning bestuurders Stichting Consent 2016", versie 7-6-2016. In 2019 is het College van Bestuur positief beoordeeld (Consent heeft één school die niet voldoet aan de basiskwaliteit). Financieel is Consent een gezonde instelling. Ook hebben de beide bestuurders deelgenomen aan het professionaliseringsaanbod voor bestuurders van TIAS Tilburg University. De resultaten van deze professionaliseringstrajecten zijn zichtbaar in het governance-gedrag van de bestuurders. Het succes van Consent in 2019 is mede toe te schrijven aan de inzet van alle Consent-medewerkers.

Informatievoorziening Raad van Toezicht

Een belangrijke bron van informatie voor de Raad van Toezicht zijn de managementrapportages en schriftelijke mededelingen waarmee het College van Bestuur de Raad periodiek informeert. De informatie betreft de ontwikkeling op pedagogisch-onderwijskundig gebied, op financieel gebied door de controllers en op personeelsgebied. In 2019 kwamen onder andere de volgende onderwerpen aan bod:

- Terugkoppeling resultaten Passend Onderwijs
- Script
- Bezoeken Onderwijsinspectie
- IST
- Samenwerking VCO en KOE
- Huisvesting
- Regeling t.a.v. de 1e vervangingsdag bij een ziekmelding
- Experimenteerprojecten geïnitieerd door het Ministerie van OC&W (o.a. flexibele onderwijstijden van de Consentschool La Res)
- Ziekteverzuim
- Werving nieuwe leerkrachten
- Duurzame inzetbaarheid
- Uitputting begroting
- Processen meerjarenbegroting ter oplossing van structurele tekorten

De rapportages zijn beleidsrijk, inhoudelijk, en bevatten naast een vooruitblik ook een risicoanalyse. Verder is er in de rapportages veel aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs binnen de 32 Consentscholen en functioneert de Raad als klankbord voor het College. Daarnaast zijn de schoolbezoeken van de Raad van Toezicht en bron van informatie. Ook verschaft het College van Bestuur de Raad gevraagd en ongevraagd alle informatie over de aangelegenheden die van belang zijn voor de uitoefening van de taken van de Raad.

Thema's Raad van Toezicht 2019

De agenda van de vergaderingen van de Raad van Toezicht wordt volgens een vast stramien door de agendacommissie voorbereid. Vaste vergaderpunten zijn de managementrapportages, het strategisch beleid, het memo mededelingen van het College van Bestuur en vaststelling van de notulen van de vorige Raadsvergadering. Jaarlijks worden de volgende onderwerpen besproken: jaarverslagen van bedrijfsarts, Functionaris Gegevensbescherming en vertrouwenspersoon, begroting (en meerjarenbegroting), jaarverslag, Code Goed Bestuur en functionerings- en beoordelingsgesprekken met het College van Bestuur. Een selectie uit de thema's die in 2019 besproken zijn.

- IST. De Raad heeft met de gemeente Enschede, de provincie Overijssel en het regionale bedrijfsleven deelgenomen aan het behoud van het internationaal onderwijs. Het betreft de verlenging van de IGVO-financiering. Voor de Raad is borging en verduurzaming van de IST belangrijk om de economische ontwikkelingen van de regio te stimuleren. Echter de kosten ervan moeten evenredig zijn aan het leeraanbod dat Consent haar leerlingen biedt. De Raad heeft geparticipeerd in het overleg met de wethouder en de burgemeester van de gemeente Enschede. Daarnaast heeft de Raad samen met het College van Bestuur de sterkten en zwakten verkend gerelateerd aan de maatschappelijke meerwaarde voor de regio en voor Consent. Geconstateerd is dat in de Primary 56 leerlingen (1 oktober 2019) het onderwijs volgen en dat het een uitdaging is het leerlingenaantal te verhogen. De Raad constateert dat er een positieve teamsfeer en leerklimaat heerst binnen de IST en dat de medewerkers gemotiveerd zijn te voldoen aan de eisen van het Ministerie van OC&W. De Raad volgt de ontwikkeling in de groei van het leerlingaantal, het acquireren bij regionale bedrijven, de potentie van de uitvoeringslocatie van de IST en schat op basis van deze variabelen de bestuurlijke risico's van Consent in. Hiervoor zal de Raad nauw overleggen met het College.

- Kids4Twente. Op vrijdag 22 november heeft de Raad deelgenomen aan de finaledag van Kids4Twente. 900 Leerlingen, leerkrachten en ouders van 32 scholen waren bij het project betrokken. De finaledag is bezocht door 500 leerlingen, leerkrachten en ouders. Ook vertegenwoordigers van de overheid (o.a. een gedeputeerde van de Provinciale Staten), onderzoek (UT en TechYourFuture) en onderwijs waren hierbij betrokken. De verduurzaming van wetenschap en technologie sluit aan op de professionaliseringsactiviteit van de Raad tijdens de heidag in maart 2019. De Raad constateert dat de aandacht voor wetenschap en technologie in de Enschedese scholen groeit, hetgeen een goede indicatie is van het welslagen van de implementatie van het vakgebied wetenschap en technologie in 2020 in het basisonderwijs.

- Ziekteverzuim. Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage stijgt licht ten opzichte van de kwartalen 1, 2 en 3, maar lager dan het jaar ervoor. Weliswaar zijn er meer scholen met een verzuimpercentage onder de 6% dan in de kwartalen 1,2 en 3. Daarentegen zijn er iets meer scholen met een meldingsfrequentie hoger dan 0,8. De Raad laat zich hierover goed informeren en volgt de acties om het verzuimpercentage en de meldingsfrequentie terug te dringen. In gesprek met de bedrijfsarts is vooral aan de orde gekomen de vroegsignalering en de aandacht voor psychische klachten. Ook monitort de Raad het effect van de extra inzet van onderwijsassistenten op het verzuimpercentage. De Raad bespreekt naast de kwantitatieve data ook de kwalitatief preventieve acties, bijvoorbeeld het vitaliteitsproject: "Regie over je eigen vitaliteit" gericht op een duurzame inzetbaarheid van alle Consent-medewerkers. Belangrijk zijn ook de resultaten uit het voeren van een vitaliteitsgesprek met behulp van 'Het huis van Werkvermogen', het verrichten van een behoefteonderzoek onder de medewerkers et cetera. De Raad is ook geïnteresseerd in de alternatieve organisatievormen nodig om een antwoord te bieden op de toename in het zwangerschapsverlof.

Formele besluiten 2019

De Raad van Toezicht heeft de volgende besluiten genomen:

- Vaststelling en goedkeuring van, dan wel instemming met de jaarstukken 2018, de begroting en het operationeel beleidsplan 2020.
- Benoeming twee leden Raad van Toezicht.
- Herbenoeming accountantskantoor De Jong en Laan en wisseling van tekenend accountant, belast met de controle van de jaarrekening 2019.
- Beoordeling van de leden van het College van Bestuur.
- Vaststellen jaarkalender Raad van Toezicht.

BIJLAGE B INZET NIET GEORMERKTE SUBSIDIES

Deze bijlage heeft tot doel om aan te geven in hoeverre de niet-geormerkte subsidies waarvoor een prestatieverklaring wordt verlangd, zijn besteed om de subsidiedoelen te bereiken. Voor de ontvangen subsidiebedragen wordt verwezen naar Model G1 in de jaarrekening. Deze subsidiebedragen zijn door Consent geheel ingezet.

Onderwijsachterstanden (impulsgebieden)

De middelen voor bestrijding van onderwijsachterstanden worden door Consent - in de vorm van extra formatie - geheel ingezet voor leerlingen met een leerlinggewicht.

Afhankelijk van de school wordt gekozen voor kleinere groepen om meer aandacht te kunnen geven aan individuele problemen van kinderen, aan extra individuele begeleiding van leerlingen, dan wel extra inzet van niet-onderwijzend personeel.

Prestatiebox

De doelen van de prestatiebox zijn beschreven in de betreffende regelingen van de staatssecretaris van OCW.

De meest recente is de regeling prestatiebox primair onderwijs 2015-2020 van 2 april 2015.

De regeling bevat vier actielijnen:

- Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
- Brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
- Professionele scholen
- Doorgaande ontwikkelijnen

Om de afspraken uit het sectorakkoord te realiseren zijn inspanningen nodig van schoolbesturen en hun scholen.

Consent heeft de ambities van dit akkoord vertaald naar concrete doelstellingen voor de eigen scholen.

In onderstaande bijlage van het jaarverslag is per doel schematisch weergegeven op welke wijze Consent invulling geeft aan de in het Bestuursakkoord primair onderwijs beschreven ambities.

In het overzicht zijn een aantal passages doorgehaald. Dit heeft te maken met de actualisatie van het in 2014 afgesloten bestuursakkoord tussen het ministerie van OCW en de PO-Raad voor de sector primair onderwijs. De actualisatie heeft begin 2018 plaats gevonden.

De doelstellingen voor de sector die in 2014 zijn vastgesteld, zijn nog steeds relevant en blijven gehandhaafd, zoals ook in het regeerakkoord is afgesproken.

Op een aantal doelen blijkt echter onvoldoende voortgang en is het nodig om bij te sturen met aanvullende acties (cursief). Ook is een aantal indicatoren niet langer hanteerbaar, bijvoorbeeld omdat data niet langer beschikbaar zijn. Ten slotte zijn sommige afspraken inmiddels uitgevoerd en afgerond. (De laatste twee categorieën zijn inzichtelijk gemaakt door middel van doorhalen).

Lijn 1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs

	Doelstelling 2015 * Bestuursakkoord	Doelstelling 2020 * ⁸ Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019 Consent
1.1 Doorbraak in benutten digitalisering	Er is een implementatie- en investeringsplan voor onderwijs en ICT, gebaseerd op visie op onderwijs.		Consent heeft een bovenschools ICT-beleidsplan, waarbij rekening wordt gehouden met de doelstellingen uit het bestuursakkoord.	Per jaar EUR 0,4 mio voor formatie (onderwijskundig ict-ers en bovenschoolse ict-er), EUR 0,4 mio voor investeringen ict-hardware/ audiovisueel en EUR 0,6 mio voor licenties en ict-beheer.
		90% van de scholen gebruikt dagelijks digitaal leermateriaal in het primair proces.	Alle scholen gebruiken digitaal leermateriaal. De manier waarop verschilt en kan verder ontwikkeld worden. Dit is opgenomen in het ICT-beleidsplan.	Vervanging ICT-middelen (Afschrijvingslasten) en nascholing / professionalisering
		Leraren hebben voldoende ICT-basisvaardigheden en zetten deze in in hun lespraktijk.	Deze doelstelling is onderdeel van het ICT-beleidsplan. Middels een enquête is er zicht gekregen op de digitale vaardigheden van leerkrachten. De regiegroep ICT beraadt zich op de ontwikkeling van een daarbij passend aanbod. Daarnaast vraagt de beweging naar de cloud de komende jaren veel aandacht.	Het strategisch personeelsbeleid is de basis. Voor professionalisering zijn nascholingsmiddelen en vervangingskosten begroot.
		<i>De PO-Raad stimuleert haar leden zich aan te sluiten bij SIVON (voor gezamenlijke inkoop ict-infrastructuur, wifi, leeromgevingen, etc).</i>	<i>Consent heeft voldoende omvang en kennis in huis om het aanbod dat SIVON biedt zelf te regelen. Ook de tarieven voor de diensten die via SIVON geleverd worden zijn op de markt vaak lager. Er zijn veranderingen binnen de ICT-organisatie gepland voor 2019 om het ICT en privacy beter te faciliteren.</i>	<i>EUR 0,1 mio voor inhuur/aanstelling informatiemanager en helpdesk ICT</i>

*⁸ In het bestuursakkoord zijn afspraken vastgelegd tot 2020. Deze afspraken bestaan uit (deel)doelstellingen voor 2015, voor 2017 en voor 2020.

	Doelstelling 2015 * Bestuursakkoord	Doelstelling 2020 * ⁹ Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019 Consent
1.2 Talent-ontwikkeling voor elk kind		Alle scholen herkennen toptalenten en bieden hen uitdagend onderwijsaanbod.	<p>Via Script zetten we ons ervoor in dat leerlingen de ontwikkeling doormaken die je verwacht, passend bij hun leerpotentieel en talenten. Om het onderwijsaanbod voor hoogbegaafde leerlingen te verstevigen, nemen scholen/leerkrachten deel aan een opleiding talentbegeleider (15 deelnemers in 2019). Daar waar speciale arrangementen nodig zijn, kan passend onderwijs een oplossing bieden.</p> <p>Voor brede vorming, zie 1.3. Om ervoor te zorgen dat het vo de ontwikkelingsvoorsprong ziet en stimuleert, zetten we in op een doorgaande lijn o.b.v. het groeiperspectief van groep 6 in het po t/m klas 3 in het vo (tot de profielkeuze); gericht op de aansluiting op het leerpotentieel en de ambitie en talenten van de kinderen. Hiervoor zijn er (warme) contacten met het vo in de regio voor het ontwikkelen en vormgeven van een 'tiener-/juniorcollege'.</p>	<p>Voor het in beeld brengen van de ontwikkeling van de leerlingen is een bedrag van EUR 32.500 per jaar opgenomen voor testmaterialen en Script.</p> <p>In 2018-2019 is professionalisering gestart voor onderwijskundig begeleiders met als thema Eigenaarschap.</p> <p>Scholen kunnen ondersteund worden door het SPOE. De jaarlijkse kosten van het SPOE bedragen EUR 1,1 miljoen incl. inhuur van externe expertise.</p>
	Voor elk kind wordt een passend onderwijsaanbod gerealiseerd.		Binnen het samenwerkingsverband 23.02 is een dekkend voorzieningenaanbod voor alle kinderen.	Voor arrangementen passend onderwijs is een jaarlijks bedrag van EUR 0,2 miljoen begroot naast de begeleiding door het SPOE.
	Geen kind zit langer thuis dan 3 maanden a.g.v. ontbreken van passend onderwijsaanbod.		Aan ieder kind wordt passend onderwijs aangeboden, ofwel binnen het po of sbo van Consent, danwel binnen het so van het samenwerkingsverband.	-
		Percentage zittenblijvers in po is teruggebracht van 3% naar 2% per jaar, met name verlagingszittenblijvers	Gerealiseerd. Percentage zittenblijvers was over 2015-2016 en 2016-2017 gemiddeld 1,3% voor groep 3 t/m 8. Binnen Consent is het streven 0% zittenblijvers, omdat onderzoek aantoont dat	-

*⁹ In het bestuursakkoord zijn afspraken vastgelegd tot 2020. Deze afspraken bestaan uit (deel)doelstellingen voor 2015, voor 2017 en voor 2020.

		onderbouw naar 1,5% (excl. kleuterjaren).	doubleren op lange termijn een negatief effect heeft op leerprestaties.	
	Doelstelling 2015 Bestuursakkoord	Doelstelling 2020 Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019
1.3 Brede vorming voor alle leerlingen		Scholen bevorderen het onderzoekend leren van leerlingen, o.a. door aanbod op gebied van 'wetenschap en technologie' (Techniekpact).	<p>Er wordt bovenschools veel aandacht besteed aan kennisdeling op het gebied van betekenisvol en levensecht leren, door het creëren van beelden en voorbeelden uit de beroepspraktijk. Binnen de School voor de toekomst is veel aandacht voor Wetenschap en Techniek. Er is een duurzaam convenant voor vier jaar met TechYourFuture; een nauwe samenwerking met ondernemers, TechniekPact en de regionale overheid.</p> <p>Wij willen de beroepspraktijk in de onderwijspraktijk brengen en hierdoor de nieuwsgierigheid en verwondering van kinderen aanspreken door een ontwikkeling van Duurzame Effectieve Onderwijsprogramma's, waarmee de beroepspraktijk geïntegreerd wordt met de onderwijspraktijk. Hiervoor worden allianties aangegaan met ondernemers en het beroepenveld.</p>	<p>Er wordt gebruik gemaakt van de subsidiemogelijkheden van KWTO voor materiaal en professionalisering in Wetenschap en Techniek.</p> <p>Via het convenant met Techyourfuture worden diverse activiteiten budgetneutraal gerealiseerd.</p>
	Scholen verbeteren de kwaliteit van cultuureducatie door uitvoering van programma <i>Cultuureducatie met kwaliteit</i> en afspraken uit <i>Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs</i>		Consent vindt het voor de ontwikkeling van kinderen tijdens de basisschoolleeftijd van belang om structureel kennis te maken met kunst- en cultuureducatie. Consent heeft daarom in 2015 een vijfjarige overeenkomst gesloten met Concordia en de gemeente Enschede inzake een Stadsbreed Cultuurmenu. Dit als vervolg op het eerdere convenant. Concordia is de penvoerder namens alle cultuurinstellingen.	Ruim EUR 50k per jaar voor cultuureducatie (Overige lasten)
1.4 Toekomstgericht onderwijs aanbod	-	-	-	-

Lijn 2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering

	Doelstelling 2015 Bestuursakkoord	Doelstelling 2017 Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019
2.1 Verbeterpotentieel van de scholen	-	-	-	-
2.2 Sectorbrede verbeteraanpak		Scholen en besturen werken met een planmatige cyclus van kwaliteitszorg, o.b.v. een jaarlijkse zelfevaluatie	<p>Kwaliteitszorg staat onder coördinatie van een interne kwaliteitsgroep. Analyse van de onderwijsresultaten vindt op schoolniveau plaats en bovenschols.</p> <p>Vanaf 2016 werken we binnen een cyclus van reflectie/zelfevaluatie-ontwikkelverslag, visitatie / schoolbezoek, schoolontwikkelgesprek. Alle scholen krijgen eens per 2 jaar een visitatie.</p> <p>De rol van het Steunpunt Onderwijs Enschede (SPOE) is tweeledig: ondersteuning / advies op verzoek van de school en ongevraagd advies vanuit het SPOE.</p>	<p>Binnen de formatie wordt jaarlijks circa EUR 60k ingevuld door de kwaliteitsgroep.</p> <p>In 2018-2019 is een 2-jarig professionalisering voor onderwijskundig begeleiders gestart met als thema Eigenaarschap (EUR 33k).</p>
		Alle scholen voldoen aan de minimumnormen voor kwaliteit (danwel verbeteren zich binnen een schooljaar).	Op één school na hebben alle Consent-scholen een basis arrangement. De school die het predicaat onvoldoende heeft, wordt intensief begeleid.	Uit een veranderingsproces kunnen investeringen voortkomen, zoals de vervanging van een leermethode, maatwerk in de formatie en/of scholing. Dit vindt plaats binnen de reguliere budgetten.
		Alle zeer zwakke scholen <i>en scholen met een onvoldoende</i> nemen deel aan een intensief verbeterprogramma. <i>De ondersteuningsaanpak is uitgebreid voor besturen.</i>	Er is preventief aandacht en ondersteuning voor scholen die dreigen onvoldoende te worden. Vanuit de kwaliteitsgroep vindt signalering plaats. Extra ondersteuning kan intern ingezet worden vanuit het team Specifieke expertise.	Het team Specifieke expertise bestaat uit 6 directeuren. Deze hebben een opleiding interimmanagement resp. organisatie 3.0 gevolgd (EUR 31k).

			In geval van een onvoldoende moet de school binnen een maand een plan van aanpak opstellen, wordt de kwaliteitscommissie ingeschakeld voor intensieve begeleiding (en eventuele externe deskundigheid) en volgt er minimaal twee keer in dat jaar een tussenevaluatie.	Voor het vrijroosteren van deze directeuren en inhuur extern advies wordt rekening gehouden met EUR 0,1 mio per jaar.
	Doelstelling 2015 Bestuursakkoord	Doelstelling 2017 Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019
2.3 Goed bestuur		Alle besturen leven de Code Goed Bestuur op na.	Consent past de Code Goed Bestuur toe. Afwijkingen worden toegelicht in het jaarverslag.	-
		De besturen voeren integraal beleid, waarin ze sturen op onderwijskwaliteit en waar ze het financieel management en HRM-beleid op afstemmen.	Gerealiseerd. Het financieel beleid is zowel bovenschools als op schoolniveau afgestemd op de uitvoering van de onderwijsinhoudelijke doelen. In 2019 is nieuw strategisch personeelsbeleid vastgesteld. Deze is afgestemd op het (geactualiseerde) strategisch perspectief van Consent.	-
2.3 Goed bestuur		Bestuurders en toezichthouders zijn uitgerust voor hun rol binnen de schoolorganisatie en samenwerkingsverbanden passend onderwijs en hebben een heldere onderlinge rolverdeling.	Gerealiseerd.	Circa EUR 50k per jaar voor de Raad van Toezicht (o.a. voor scholing). Daarnaast steekt ook het CvB tijd in de eigen professionalisering, o.a. via het platform voor grote besturen en via uitwisseling.
2.4 Sturingsinformatie en transparantie		De PO-sector neemt verantwoordelijkheid voor een relevant, compleet en gebruiksvriendelijk Vensters PO, ook met oog op eigen beleidsvorming.	De PO-Raad is namens de sector eigenaar van Vensters PO.	

		Alle scholen publiceren gegevens op Vensters PO. Zij plaatsen de indicatoren met eigen toelichtingen zoveel mogelijk in hun lokale context.	Scholen zorgen zelf voor het plaatsen van toelichtingen bij voor hen relevante indicatoren. Door het vullen van Vensters PO kan de schoolgids makkelijk samengesteld worden.	
--	--	---	--	--

Lijn 3. Professionele scholen

	Doelstelling 2017 Bestuursakkoord	Doelstelling 2020 Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019
		<i>Strategisch personeelsbeleid wordt versterkt en is ondersteunend aan de onderwijskundige opgave(n) van het bestuur en de school, nu en in de toekomst</i>	Consent heeft in 2017 deelgenomen aan de Leergang HR Goed voor Elkaar van de PO-Raad. In de beleidsperiode 2018-2022 wordt gewerkt aan het 'Strategisch HRD/Personeelsbeleid', als vervanger van Integraal Personeelsbeleid (IPB), met aandacht voor talentontwikkeling en het 'Kompas voor Consent onderwijs van de toekomst'.	-
3.1 Versterken didactische vaardigheden van leraren		Alle leraren beheersen de differentiatievaardigheden en zijn daarmee vakbekwaam.	Er ligt een voorstel inzake een te gebruiken instrument, waarmee de ontwikkeling van start naar basisbekwaam en vervolgens naar vakbekwaam kan worden gemonitord. Uit die metingen kunnen vervolgens acties volgen.	Deze kosten zitten in principe in de reguliere middelen (Personeelslasten).
	Schoolbesturen maken in hun HRM-beleid gebruik van een gevalideerd instrument waarmee didactische vaardigheden van de leraar in beeld gebracht worden.		Er wordt gebruik gemaakt van een gevalideerd instrument. In 2018 is een start gemaakt met het opzetten van een andere gesprekkencyclus voor de medewerkers die meer uitgaat van hun talenten. Hierbij wordt op diverse plekken in de organisatie gebruik gemaakt van een progressiecirkel.	-

	Startende leraren zijn in max. 3 jaar basisbekwaam: ze beheersen dan de praktijk.		Zie volgend punt.	Deze kosten zitten in principe in de reguliere middelen (Personeelslasten).
	Doelstelling 2017 Bestuursakkoord	Doelstelling 2020 Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019
	Schoolbesturen zorgen voor planmatige begeleiding van elke startende leraar, o.b.v. een jaarlijkse vaardigheidsmeting.		In 2017 is een startersprotocol opgesteld. In schooljaar 2017-2018 is een coach voor startende leerkrachten gestart. Daar waar de andere begeleiders met name gericht zijn op de pedagogische-, vakinhoudelijke- en vakdidactische ontwikkeling, is de coach(ing) gericht op de persoonlijkheidsontwikkeling en het welbevinden van de starter.	Kosten coach startende leerkrachten is circa EUR 26.000 per jaar. Professionalisering zit in taakbeleid. Kosten professionalisering starters is onderdeel van het totale professionaliserings-budget van Consent.
3.2 Kennis en onderzoek	Schoolbesturen nemen in hun HRM-beleid op dat ze leraren opleiden, danwel aannemen, die onderzoekende vaardigheden hebben. Deze leraren krijgen een positie binnen de schoolorganisatie waarin ze hun vaardigheden kunnen benutten en waardoor de kwaliteitscyclus verrijkt wordt.		Zie ook punt 3.3. Deze vaardigheden hebben een relatie met de te volgen masteropleidingen door leerkrachten. In deze opleidingen zit altijd een onderzoekcomponent. Ook bij de maatwerk-opleidingen zit een actieonderzoek. Dergelijke opleidingen worden aangestuurd vanuit de VCOConsent Academie. Kennisdeling vindt plaats binnen de school en binnen Consent (bijv. via werkplaatsen). Het netwerk School voor de Toekomst heeft aandacht voor 'onderzoekend en ontwerpend leren' in de schoolorganisatie, de opleidingen van KWTO zijn daarop gericht evenals de te ontwikkelen activiteiten in samenwerking met TechYourFuture.	Masteropleidingen kunnen veelal bekostigd worden vanuit de Lerarenbeurs.
3.3 Breed samengestelde schoolteams		30% van de leraren heeft een wo-bachelor of een hbo-/wo master afgerond.	In juni 2017 heeft ca. 12% van de leerkrachten een master afgerond. De deelname aan een master wordt op diverse manieren gestimuleerd. Ook door de lerarenbeurs en vierslagleren zijn de mogelijkheden verruimd. Hierdoor zal het aantal masters stijgen.	Leerkrachten kunnen onder voorwaarden gebruik maken van de Lerarenbeurs. Voor managementontwikkeling is

			Professionalisering vindt in de breedte plaats, maar het doel van 30% zal niet worden gerealiseerd, doordat niet alle professionalisering kwalificeert als master. De ambitie van Consent is dat 20% van de leraren in 2020 een hbo/wo master heeft afgerond.	daarnaast jaarlijks EUR 100.000 beschikbaar.
	Doelstelling 2017 Bestuursakkoord	Doelstelling 2020 Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019
	Schoolbesturen nemen het opleidingsbeleid op in hun bredere HRM-beleid, waarbij ook aandacht is voor de inzetbaarheid van hoger opgeleiden in de scholen, evt. gekoppeld aan functiedifferentiatie.		Het strategisch HRM-beleid, incl. opleidingsbeleid in 2019 geactualiseerd en vastgesteld. Functiedifferentiatie wordt hierin meegenomen. Beleid hieromtrent zal aansluiten op de nieuwe functiebeschrijvingen voor leerkrachten (cao po 2018).	Consent heeft landelijk gezien veel leerkrachten in schaal L11 en L12: bijna 43%. De kosten functiedifferentiatie zijn EUR 1,0 mio.
3.4 Versterken kwaliteit schoolleiders	In 2018 werken alle schoolleiders aan het onderhoud van hun bekwaamheid en registreren zich in het schoolleidersregister PO.	<i>Een professionele schoolleider als verbindende spil tussen team/school en bestuur.</i>	Professionele ontwikkeling van schoolleiders is onderdeel van ons beleid 'Leiderschap bij Consent'. Een veel gevolgde opleiding is de Master Educational Leadership. Schoolleider houden hun eigen ontwikkeling bij en verantwoorden dat jaarlijks middels het schoolleidersregister. Consent faciliteert (her)registratie.	Iedere schoolleider heeft recht op budget van EUR 3.000 per jaar. Deze is beschikbaar via budget voor professionalisering.
	In 2018 voldoen alle schoolleiders aan de registratie-eisen: een afgeronde schoolleidersopleiding of een vergelijkbaar kennis- en vaardigheidsniveau.		Professionele ontwikkeling van schoolleiders is onderdeel van ons beleid 'Leiderschap bij Consent'. Wij verwachten van onze schoolleiders dat zij zich ontwikkelen en hun professionalisering op peil houden.	-
3.5 Aanbod aan scholing en deskundigheidsbevordering	Het post-initiële opleidingsaanbod is goed afgestemd op de vraag van scholen en schoolbesturen.		Vanaf 2017 kunnen medewerkers voor scholing gebruik maken van een webapplicatie, waarop o.a. het aanbod van de VCOConsent Academie is te vinden.	Webapplicatie en coördinatie Academie kosten ca. EUR 40k per jaar. Kosten nascholing zijn in totaal bijna EUR 0,4 mio naast de kosten voor vervanging.

Lijn 4. Doorgaande ontwikkelijnen

	Doelstelling 2017 Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019
4.1 Betere verbinding tussen school en omgeving	-	IKC-ontwikkeling. Op IKC-niveau worden diverse activiteiten uitgevoerd in het kader van collegiale consultatie en onderwijsbegeleiding (opbrengstgericht werken, omgaan met talenten, uitvoeren passend onderwijs en de transitie jeugdzorg).	Hiervoor wordt op IKC-niveau gebruik gemaakt van LEA-middelen (Lokale Educatieve Agenda) van de gemeente.
4.2 Gezonde kinderen die meer bewegen in en rondom schooltijd	Scholen committeren zich aan de doelen uit de agenda Sport en Bewegen om min. 2 lesuren per week (waar mogelijk 3 uur) bewegingsonderwijs te bieden.	Minimaal 2 lesuren per week bewegingsonderwijs wordt gerealiseerd. Bij de (top)sportvriendelijke school LaRes krijgen alle leerlingen 3 lesuren per week bewegingsonderwijs. Ten behoeve van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs wordt een deel van de tijd ingevuld door een vakdocent lichamenlijk opvoeding.	Binnen de formatie wordt rekening gehouden met een vakdocent voor 45 minuten per groep (3 t/m 8). Rest door leerkracht zelf, tenzij vanuit de werkdrukmiddelen is gekozen voor inzet 2 ^e lesuur bewegingsonderwijs door vakdocent.
	Op lokaal niveau zijn afspraken gemaakt met als uitgangspunt het streven naar méér bewegingsonderwijs en een versterking van het buitenschoolse aanbod.	Gerealiseerd. Op iedere school in Enschede is een vakdocent lichamenlijke opvoeding. Voor de versterking van het schoolse en naschoolse aanbod wordt getracht de samenwerking met verenigingen vorm te geven (Masterplan Sport Regio Twente).	-

	Doelstelling 2017 Bestuursakkoord	Activiteiten en realisatie door Consent	Relatie met begroting 2019
	Alle lesuren bewegingsonderwijs worden gegeven door een bevoegde leerkracht (ALO of PABO met LO-bevoegdheid)	Reeds in 2008 heeft Consent de leergang bewegingsonderwijs als een door het bestuur noodzakelijk geachte scholingsactiviteit aangemerkt. Jaarlijks wordt geïnventariseerd of alle lesuren bewegingsonderwijs worden gegeven door een bevoegde leerkracht.	In de formatie is rekening gehouden met de inzet van vakdocenten. Daarnaast zijn bovenscholse budgetten beschikbaar voor opleidingen LO: ruim EUR 10k per jaar. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van de lerarenbeurs bewegingsonderwijs van OCW.

4.3 Doorgaande leerlijn po-vo	-	<p>We zetten in op een doorgaande lijn o.b.v. het groeiperspectief van groep 6 in het po t/m klas 3 in het vo (tot de profielkeuze); gericht op de aansluiting op het leerpotentieel en de ambitie en talenten van de kinderen. Hiervoor zijn er (warme) contacten met het vo.</p> <p>In het kader van passend onderwijs is er een werkgroep 10-14 (voor leerlingen van 10 tot 14 jaar).</p>	-
4.4 Ontvlechting so/vso	-	n.v.t. voor Consent	n.v.t. voor Consent

OPMAAK, VASTSTELLEN EN GOEDKEUREN JAARVERSLAG 2019

OPMAKEN VAN DE JAARREKENING

Deze jaarrekening is opgesteld door het College van Bestuur. Alle relevante informatie tot en met 8 juni 2020 betrekking hebbend op het boekjaar 2019 is verwerkt in deze jaarrekening.

GOEDKEURING EN VASTSTELLING VAN DE JAARREKENING

De Raad van Toezicht van Stichting Consent heeft de jaarrekening 2019 goedgekeurd in de vergadering van 17 juni 2020.

Het College van Bestuur van Stichting Consent heeft de jaarrekening 2019 vastgesteld op 17 juni 2020.

ONDERTEKENING DOOR DE RAAD VAN BESTUUR EN TOEZICHTHOUDERS

De jaarrekening 2019 is voorzien van de namen van het College van Bestuur en de toezichthouders, echter zonder de persoonlijke handtekening ter vermijding van fraude met handtekeningen. Het exemplaar met de originele handtekeningen wordt bewaard in het eigen archief.

M.B. Poppink MBA
Voorzitter College van Bestuur

Mr. drs. A.J. Koster
Lid Raad van Toezicht

Drs. A.H.B. Timmerhuis
Lid van College van Bestuur

Dr. J.I.A. Visscher-Voerman
Lid Raad van Toezicht

Dr. H.T.M. Ritzen
Voorzitter Raad van Toezicht

Drs. D.P.E. van Zijl RA
Lid Raad van Toezicht

Drs. L. Bakker-Brusse
Vicevoorzitter Raad van Toezicht